

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

PĀRSKATS PAR PATĒRĒTĀJU (NEBANKU) KREDITĒŠANAS TIRGUS DARBĪBU 2022.GADĀ

Rīga 2023

Saturs

1. Vispārēja informācija	2
Licencētie patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji dalījumā pēc piedāvātā kreditēšanas veida 2022.gadā.	3
2. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms	5
3. Kredītportfelis	11
4. Kredītu kvalitāte	13
5. Procentu likmes	166
6. Distances kredītu pagarināšana	20
7. Juridisko personu un fizisko personu saimnieciskas darbības vajadzībām kreditēšana	21
7. Nozares attīstības galvenās tendences 2022.gadā	23

1. Vispārēja informācija

Licencēto patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju statistika

1.1. tabula

	2022. gada 30.jūn.	2022.gada 31.dec.	Tirgus dalībnieku izmaiņas
Kapitālsabiedrības ar spēkā esošu licenci	42	38	- 9,52%
Kapitālsabiedrības ar spēkā esošu licenci, kuras izsniedz jaunus aizdevumus patērētājiem	37	36	- 2,70%
¹ Distances kredītu sniedzēji	16	15	- 6,25%
¹ Patēriņa kredītu sniedzēji	12	12	+/- 0,00%
¹ Kredītu pret kustamas lietas ķīlu sniedzēji	4	4	+/- 0,00%
¹ Hipotekāro kredītu sniedzēji	8	8	+/- 0,00%
¹ Līzings un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredītu sniedzēji	12	12	+/- 0,00%

¹ Sabiedrību skaits, kas 2022.gada 2.pusgadā un 2022.gada 2.pusgadā konkrētajā kredīta veidā izniegušas jaunus aizdevumus

2022.gada 1.jūlijā, komersantiem nespējot izpildīt normatīvajos aktos noteiktās prasības, patērētāju kreditēšanas tirgu pameta trīs sabiedrības, kuriem speciālās atļaujas (licences) bija apturētas sākot no 2022.gada 1.janvāra uz laiku līdz 6 mēnešiem. 2022.gada 15.novembrī pēc paša iniciatīvas patērētāju kreditēšanas tirgu pameta vēl viens komersants, līdz ar to 2022.gada 31.decembrī Latvijā spēkā bija 38 speciālās atļaujas (licencēm) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai. Jaunus aizdevumus patērētājiem 2022.gada 2.pusgadā izsniedza 36 patērētāju (nebanku) kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji, viena sabiedrība ar spēkā esošu licenci 2022.gada 2. pusgadā neizsniedza nevienu jaunu aizdevumu patērētājiem, bet administrēja patērētājiem iepriekš izsniegtos aizdevumus un kredītēja juridiskās personas, viena sabiedrība ar spēkā esošu licenci par 2022.gada 2.pusgadu iesniegusi nulles atskaiti. 2022.gada 2.pusgadā nav neviena jaunpienācēja patērētāju kreditēšanas tirgū, savukārt dienu pēc pārskata perioda beigām - 2023.gada 1.janvārī patērētāju kreditēšanas tirgu pameta viena sabiedrība, līdz ar to sākot ar 2023.gada 1.janvāri Latvijā spēkā ir vien 37 speciālās atļaujas (licences) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, no kurām viena ir apturēta uz laiku līdz 6 mēnešiem.

2022.gada 2.pusgadā patērētāju (nebanku) kredīta devēji ir bijuši konsekventi piedāvāto kredītu veidos, tos būtiski nav mainījuši, papildinājuši vai no kāda atteikušies. Tāpat kā iepriekšējos pārskata periodos neviena no sabiedrībām jauno kredītu izsniegšanas jomā patērētājiem 2022.gada 2.pusgadā nebija pārstāvēta piecos kredīta veidos, četrus kredīta veidus patērētājiem piedāvāja tikai viena sabiedrība. Četras sabiedrības patērētājiem 2022.gada 2.pusgadā izsniedza jaunus aizdevumus 3 kredīta veidos un tikpat – četras sabiedrības 2 kredīta veidos. Lielākā daļa patērētāju (nebanku) kredīta devēji (divdesmit septiņi skaitā) patērētājus kreditējuši tikai vienā kredītu veidā, kas liecina par licencēto patērētāju (nebanku) kredīta devēju izvēli specializēties konkrētā kredīta veidā.

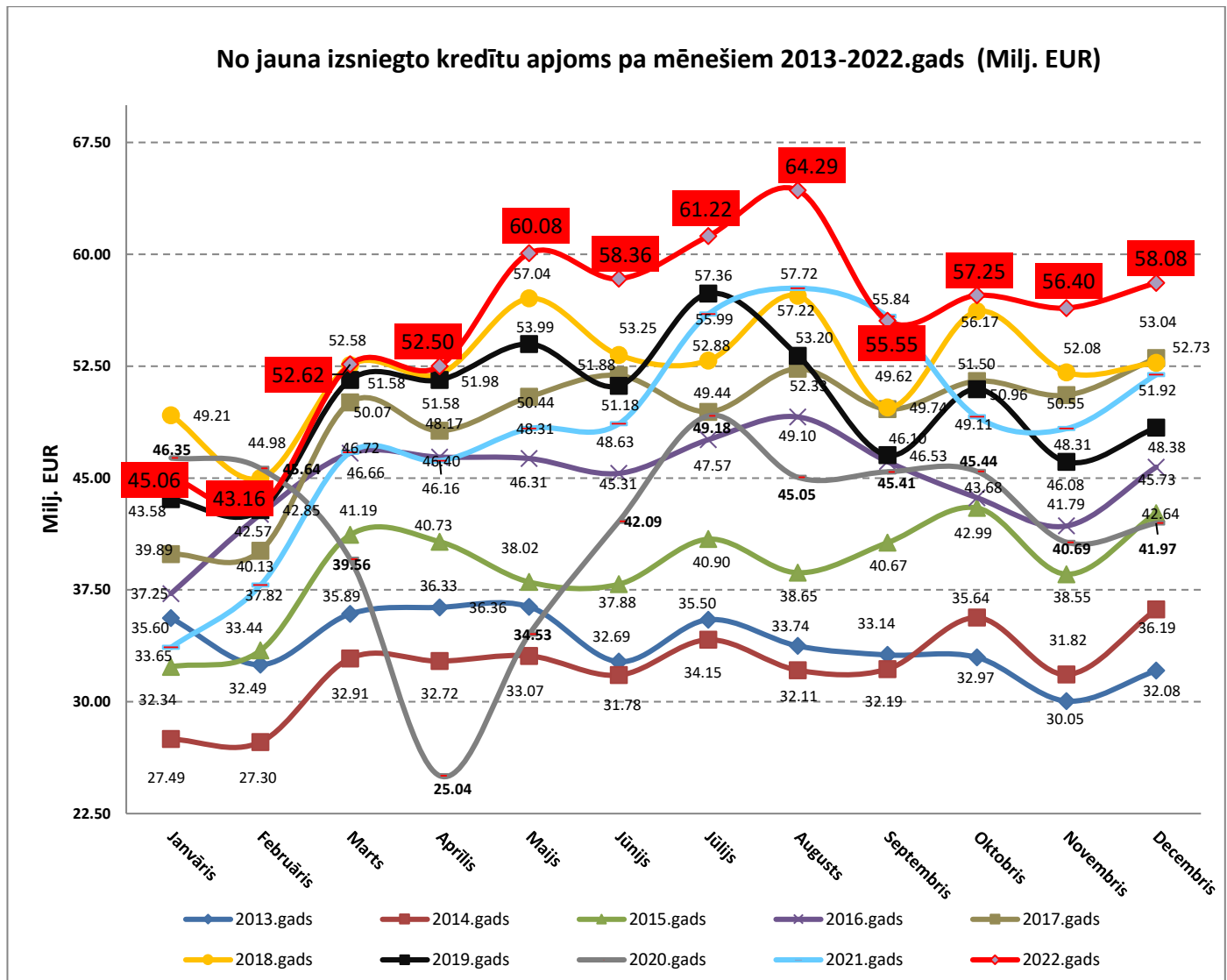
Licencētie patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniedzēji dalījumā pēc piedāvātā kredītēšanas veida 2022.gada 1.pusgadā.

1.2. tabula

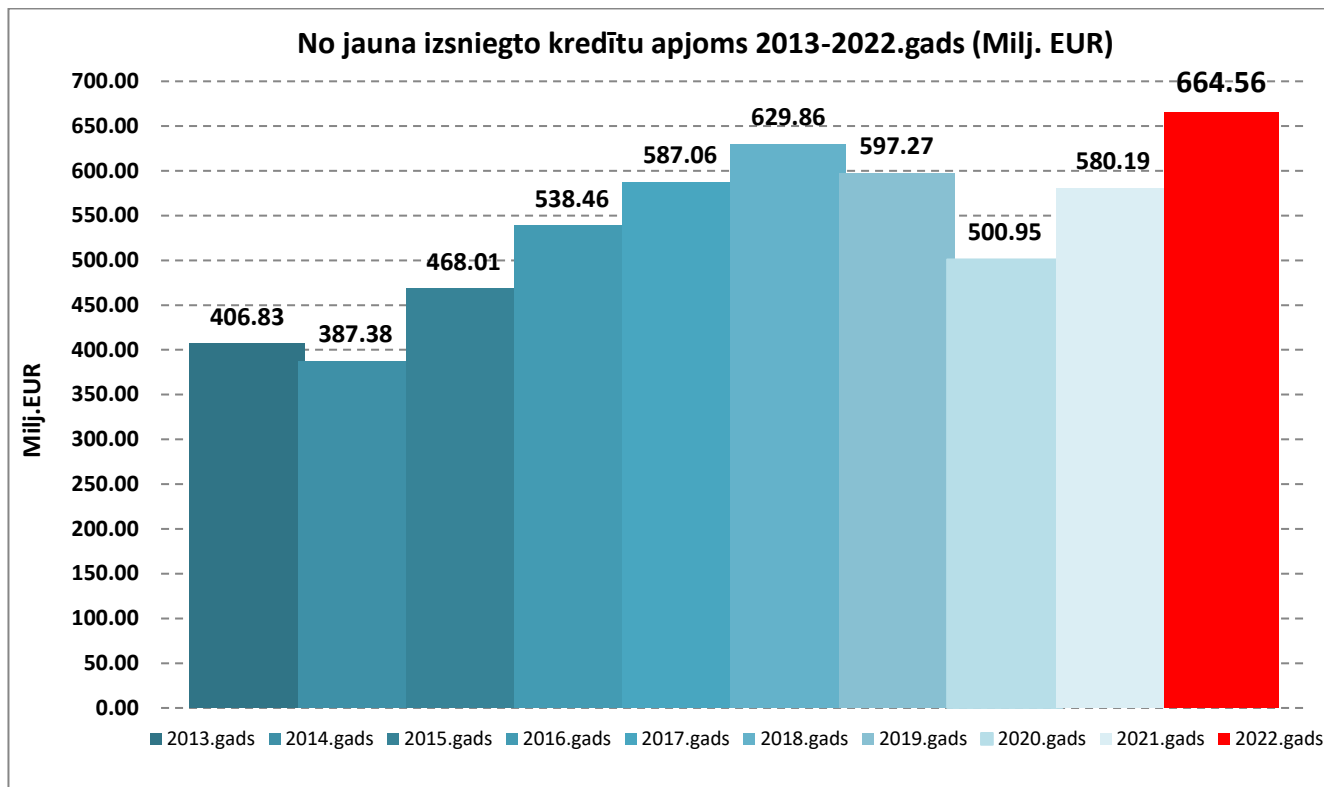
Apzīmējumi	LM		Kredīti pret kustamas lietas ķīlu						
	LZ		Līzings u.c. ar transportlīdzekļi vai citu objektu nodrošināto kredīti						
	HK		Hipotekārie kredīti						
	DK		Distances kredīti						
	PK		Patēriņa kredīti						
	BK		Biznesa kredīti privātpersonām un/vai juridiskajām personām						
	X		izsniegti jauni aizdevumi konkrētā kredīta veidā						
	A		tikai administrēti aizdevumi konkrētā kredīta veidā						
	PD		pieteikta darbība konkrētā kredīta veidā						
	JPI (LEI)		Juridiskās personas identifikators						
Specializācija kredītēšanas veidos									
Nr.	Sabiedrības nosaukums (iepriekšējais nosaukums)	Reģ.Nr.UR	JPI (LEI)	LM	LZ	HK	DK	PK	BK
1	4finance AS	40003991692	213800YCHHN4TW6P4B93				X		
2	Aizdevums.lv SIA	40003468776	5493000IUJDT1Q98JU77					X	X
3	Blender Lithuania UAB	304230261						X	
4	Citadele Leasing SIA (UniCredit Leasing SIA)	40003423085			X	A		A	X
5	Avafin Latvia SIA (Creamfinance SIA (MD Investīcijas SIA))	40103283854	259400CD5US033NJXF47				X		
6	DelfinGroup AS (DelfinGroup SIA, ExpressCredit SIA)	40103252854	2138002PKHUJIMVMYB13	X	A	A	X	X	
7	E Lats SIA	40003482835	9845006D89060B3L1198	X	X		X	X	
8	Extra Credit SIA	40103548796					X		
9	ESTO LV AS (Margerds AS)	40103050993					X		
10	Finance 360 SIA (Finansu Grupa Latvijas Lombardi SIA)	40103444030		X		X			X
11	Finto Capital SIA	40203030616			X				
12	Fresh Finance AS (Moto Līzings AS)	40103912862			A		A	X	A
13	FZ Capital SIA	40003726262				X			X
14	Finanza SIA	40103413280						X	X
15	GRAND CREDIT SIA	50003952521	254900G15YF9QDBVVO59			X			X
16	Hedge Capital Company SIA	40103968692	254900PW4SLEE3575060				X		
17	Hipocredit AS (Mintos AS)	40103793931				X			X
18	Holm Bank Latvia SIA (BEST LĪZINGS SIA)	54103053771					X	X	X
19	Inbank Latvia SIA (Inbank Līzings SIA, Cofi līzings SIA)	40103821436			X			X	
20	InCREDIT GROUP SIA	40103307404			X		X	X	X
21	IPF Digital Latvia SIA (MCB Finance Latvia SIA)	50003913651					X		
22	Lateko Līzings SIA	40003366651				X	X	X	X
23	LATVIJAS HIPOTĒKA SIA	40103162565				X			
24	Luminor Līzings SIA (Nordea Finance Latvia SIA)	40003348054			X				X

25	MC Finance AS (Money Express Credit AS, Money Express Credit SIA)	40103326532			X	X			X
26	MiniCredit AS (MiniCredit SIA)	40103260762					X		
27	Mogo AS	50103541751	254900G15YF9QDBVVO59		X		A		
28	Nordic Finance SIA	40003773271					A	X	
29	Nord Līzings AS (NORD Līzings SIA)	40103472462			X				X
30	Primero Finance AS (Loango AS)	40203148375			X		X	X	X
31	SEB Līzings SIA	50003334041			X				X
32	Swedbank Līzings SIA	40003240524			X				X
33	VIA SMS SIA	40103259867					X		
34	VITA CREDIT SIA	40103463544		X	A	A		A	X
35	ViziaFinance SIA (Money Metro SIA, Banknote SIA, Rīgas pilsētas lombards SIA)	40003040217	64886P9CJ25Z5JSB4950				X	A	
36	West Kredit AS	40003270389	894500XOOHVW10WBCJ85			X			X
Pārskata periodā tikai administrējuši patērētājiem izsniegtos aizdevumus									
37	OC Finance SIA	40103203191	984500D39D51506V3C91				A		X
38	Citadele Factoring SIA (Citadele līzings un faktoring SIA)	50003760921			A				X
39	Sotero LV SIA (4auto Latvia, SIA)	41503080070		Kapitālsabiedrība iesniegusi nulles atskaiti					
Kopā dalījumā pa kredīta veidiem		X		4	12	8	15	12	20
		A		0	4	3	4	3	1
		PD		0	0	0	0	0	0
Patērētāju kredīšanas pakalpojumu sniedzēju saraksts, kuriem 2022.gada 2.pusgadā licence anulēta									
1	Ātrais Kredīts SIA	40103183139		anulēta no 01.07.2022					
2	FRESHCASH LATVIJA LTD SIA	40103415277		anulēta no 01.07.2022					
3	Direct Mortgage Capital AS	40103968207		anulēta no 01.07.2022					
4	OC Finance SIA	40103203191	984500D39D51506V3C91	anulēta no 15.11.2022					
Patērētāju kredīšanas pakalpojumu sniedzēju saraksts, kuriem licence anulēta pēc 2022.gada 31.decembra									
1	Citadele Factoring SIA (Citadele līzings un faktoring SIA)	50003760921		anulēta no 01.01.2023					
Patērētāju kredīšanas pakalpojumu sniedzēju saraksts, kuriem licence apturēta pēc 2022.gada 31.decembra									
1	Blender Lithuania UAB	304230261		apturēta no 01.01.2023 uz laiku līdz 6 mēnešiem					
2023.gada 1.janvarī spēkā ir 37 speciālās atļaujas (licences) patērētāju kredīšanas pakalpojumu sniegšanai, no kurām vienai licence apturēta uz laiku līdz 6 mēnešiem									

2. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms

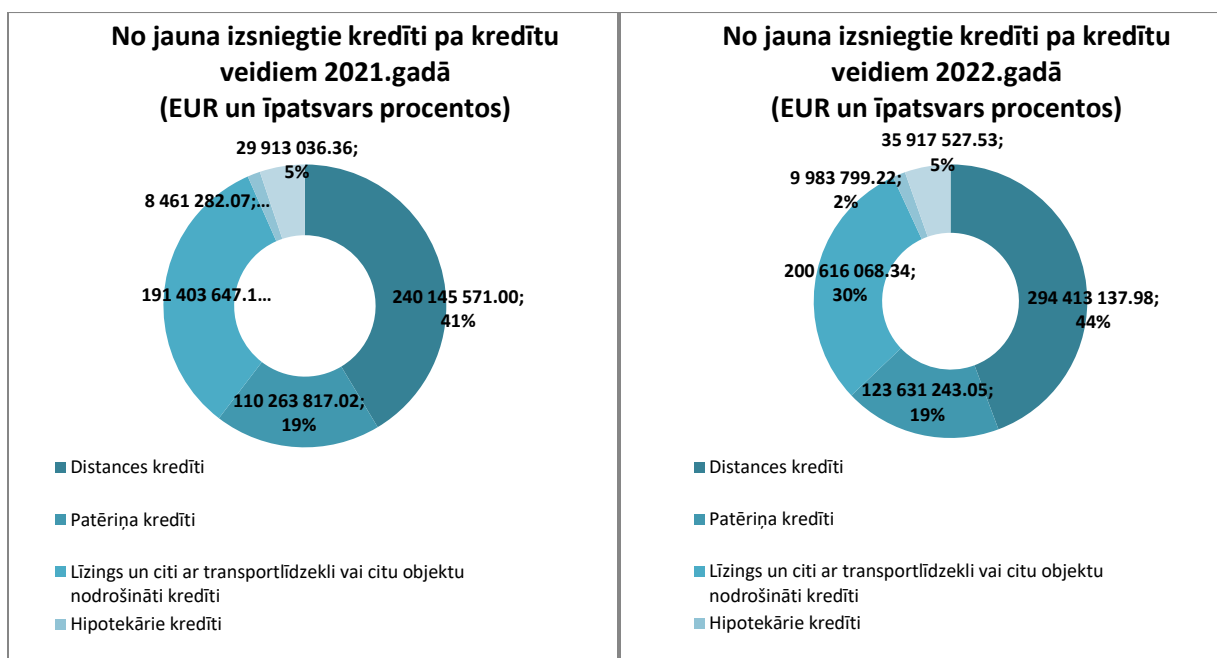

2.1.att. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms (milj.EUR) pa mēnešiem 2013. – 2022.gads

2.2.att. Patērētāju kreditēšanas nozarē patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms 2013. - 2022. gads (milj.EUR).

Kopumā patērētāju (nebanku) sektora kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji 2022.gadā ar patērētājiem noslēdza 943,69 tūkst. jaunus darījumus, no jauna izsniedzot kredītus 664,56 milj. EUR apmērā, kas skaitā par 22,54 tūkst. darījumu jeb 2,45% un summā par 84,37 milj. EUR jeb 14,54% vairāk nekā 2021.gadā. No jauna izsniegto kredītu apjoms 2022.gadā ir vēsturiski lielākais kopš patērētāju (nebanku) kredīta devēju datu apkopošanas sākuma 2013.gadā.

2.3.att. No jauna izsniegto kredītu summas un procentuālais īpatsvars pa kredītu veidiem.

2.1. tabula

No jauna izsniegto aizdevumu skaita un apjoma izmaiņas 2020-2022.gadā

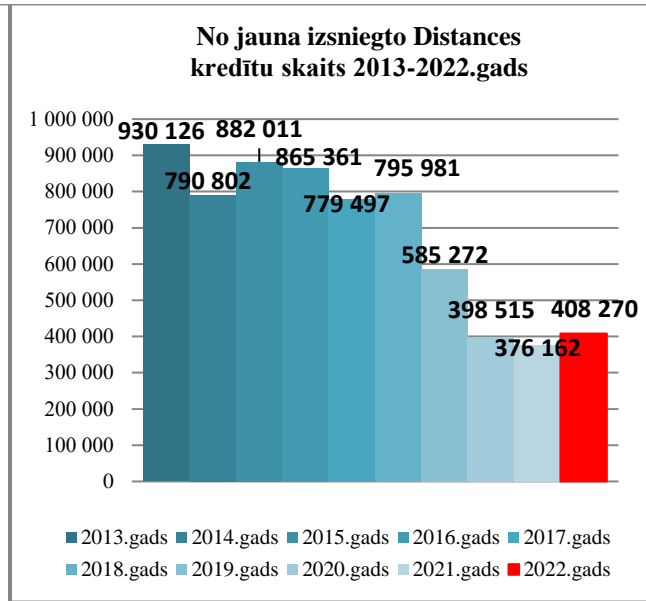
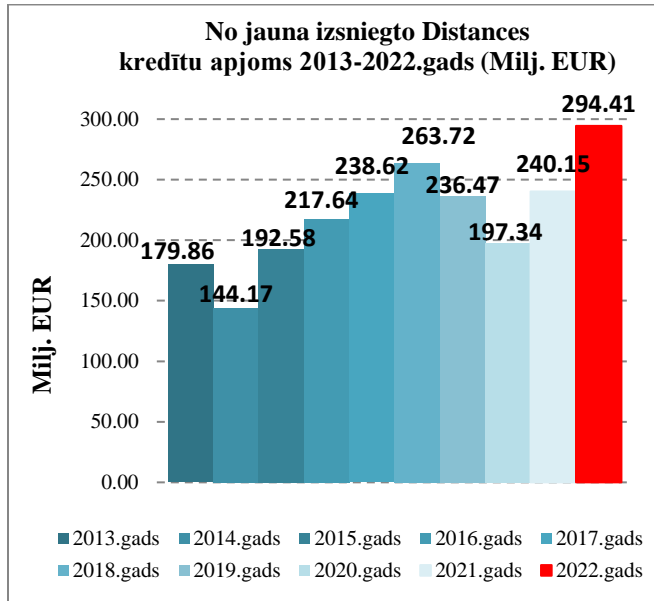
Kredīta veids	2020.gads		2021.gadā		2021.gadā salīdzinājumā ar 2020.gadu		2022.gadā		2022.gadā salīdzinājumā ar 2021.gadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	kredītu skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	kredītu skaita izmaiņas %
Distances kredīti	197 338 468	398 515	240 145 571	376 162	21.69%	-5.61%	294 413 138	408 270	22.60%	8.54%
Patēriņa kredīti	110 911 192	210 350	110 263 817	172 915	-0.58%	-17.80%	123 631 243	160 288	12.12%	-7.30%
Līzings, noma un citi ar TL nodrošināti kredīti	147 781 936	10 928	191 403 647	12 773	29.52%	16.88%	200 616 068	11 628	4.81%	-8.96%
Hipotekārie kredīti	7 383 288	559	8 461 282	574	14.60%	2.68%	9 983 799	586	17.99%	2.09%
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	37 538 126	475 849	29 913 036	358 729	-20.31%	-24.61%	35 917 528	362 918	20.07%	1.17%
NEBANKU SEKTORS KOPĀ	500 953 010	1 096 201	580 187 354	921 153	15.82%	-15.97%	664 561 776	943 690	14.54%	2.45%

2.2. tabula

Vidējā viena no jauna izsniegtā aizdevuma summa 2020.-2022.gadā

Kredīta veids	2020.gads	2021.gads	2021.gads salīdzinājumā ar 2020.gadu	2022.gads	2022.gads salīdzinājumā ar 2020.gadu	2022.gads salīdzinājumā ar 2021.gadu
	summa, EUR	summa, EUR	procentos	summa, EUR	procentos	procentos
Distances kredīti	495.18	638.41	28.92%	721.12	45.63%	12.96%
Patēriņa kredīti	527.27	637.68	20.94%	771.31	46.28%	20.96%
Līzings, noma un citi ar TL nodrošināti kredīti	13 523.24	14 985.02	10.81%	17 252.84	27.58%	15.13%
Hipotekārie kredīti	13 208.03	14 740.91	11.61%	17 037.20	28.99%	15.58%
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	78.89	83.39	5.70%	98.97	25.46%	18.69%

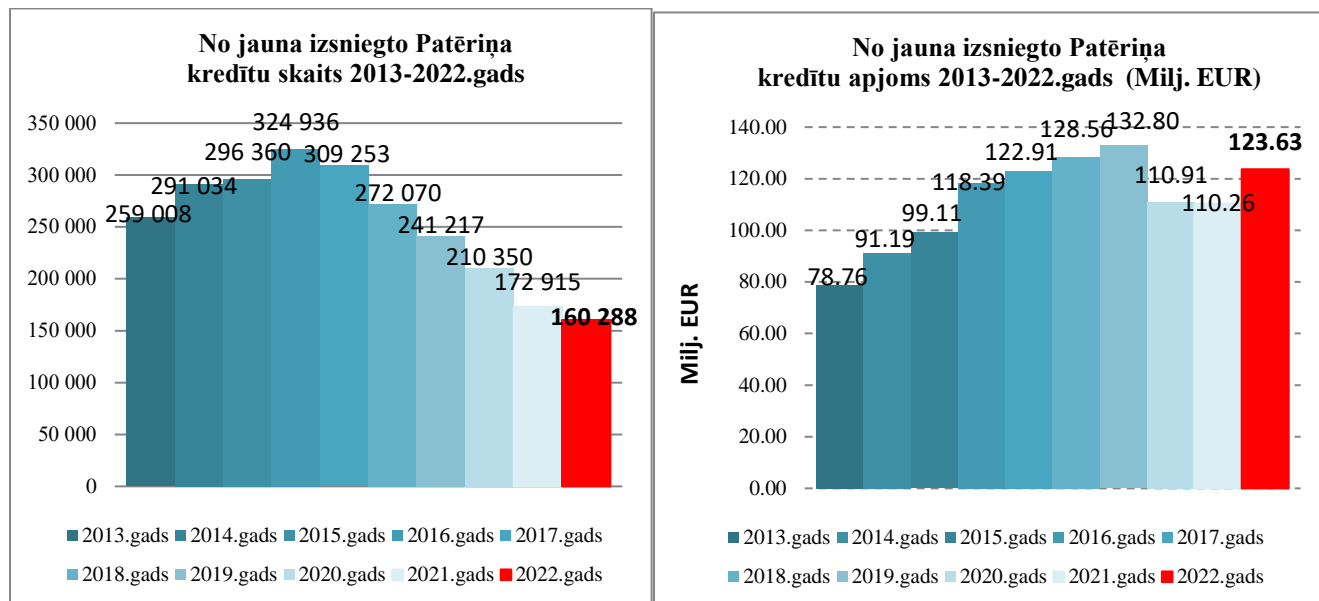

2.4. att. No jauna izsniegto Distances kredītu skaits un apjoms.

2.3.tabula

No jauna izsniegtie Distances kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem 2020.-2022.gadā

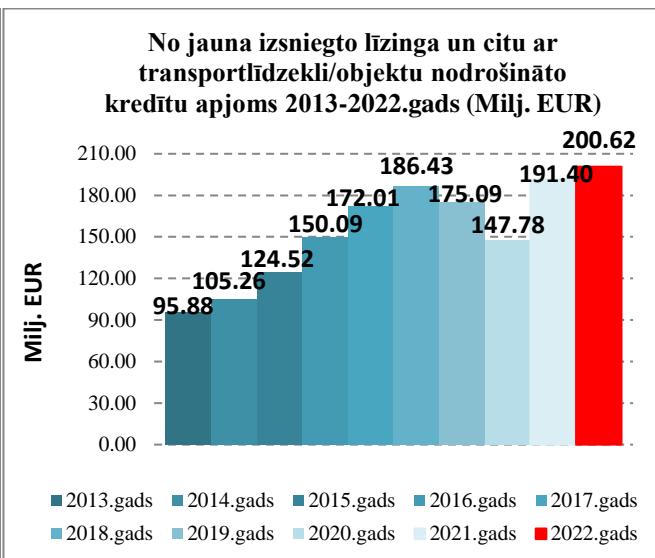
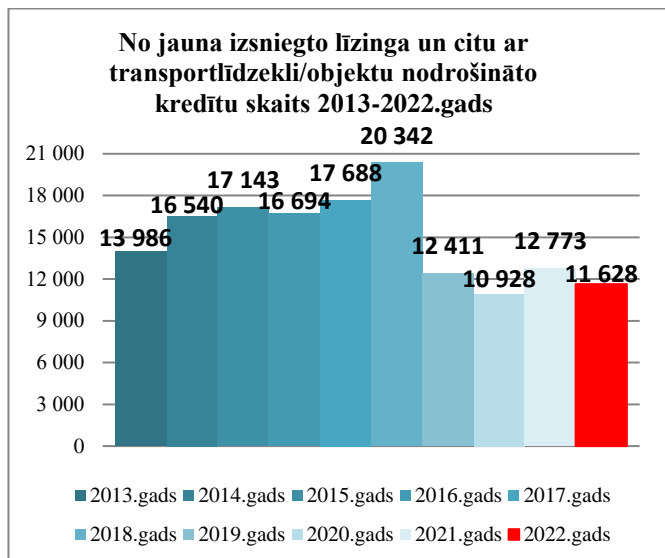
Distances kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem	2020.gadā		2021.gadā		2021.gadā salīdzinājumā ar 2020.gadu		2022.gadā		2022.gadā salīdzinājumā ar 2021.gadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %
Bez maksas izsniegtie distances kredīti	5 227 473	17 059	8 480 837	19 863	62.24%	16.44%	2 805 005	5 941	-66.93%	-70.09%
Distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā	146 665	1 067	103 535	758	-29.41%	-28.96%	53 159	339	-48.66%	-55.28%
Ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai beztermiņa (kredītlinijas)	192 558 063	380 641	231 561 199	355 541	20.26%	-6.59%	291 554 974	401 990	25.91%	13.06%
Kopā	197 932 201	398 767	240 145 571	376 162	21.33%	-5.67%	294 413 138	408 270	22.60%	8.54%

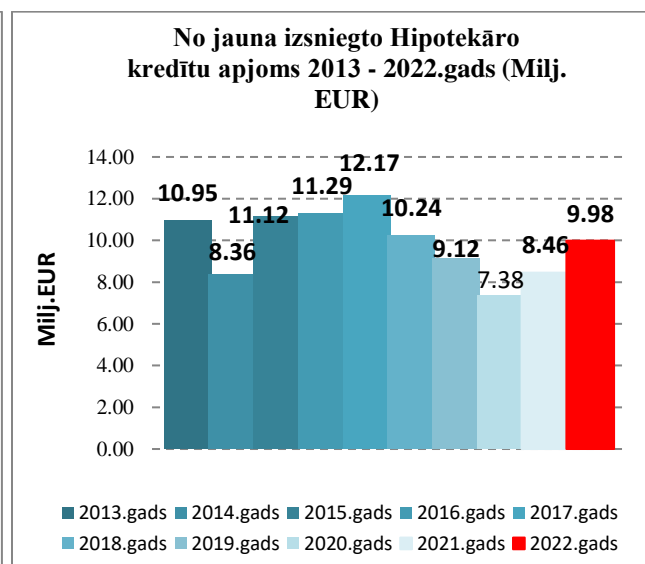
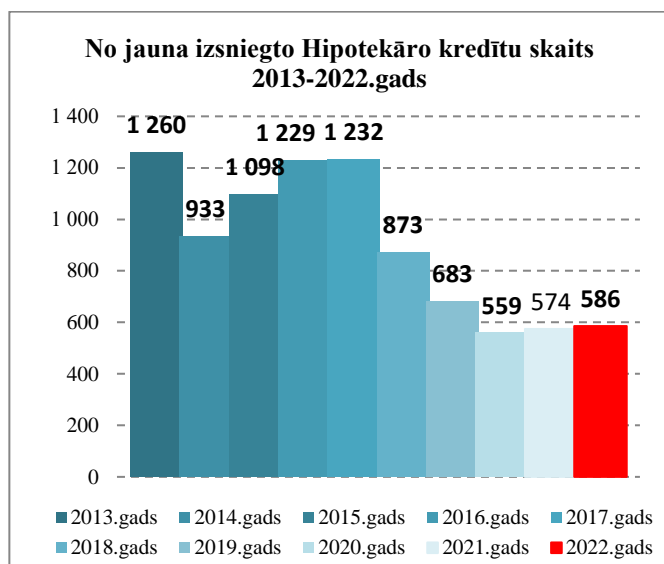
2.5. att. No jauna izsniegto Patēriņa kredītu skaits un apjoms.

2.4. tabula
No jauna izsniegtie Patēriņa kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem 2020.-2022.gada 1.pusgadā

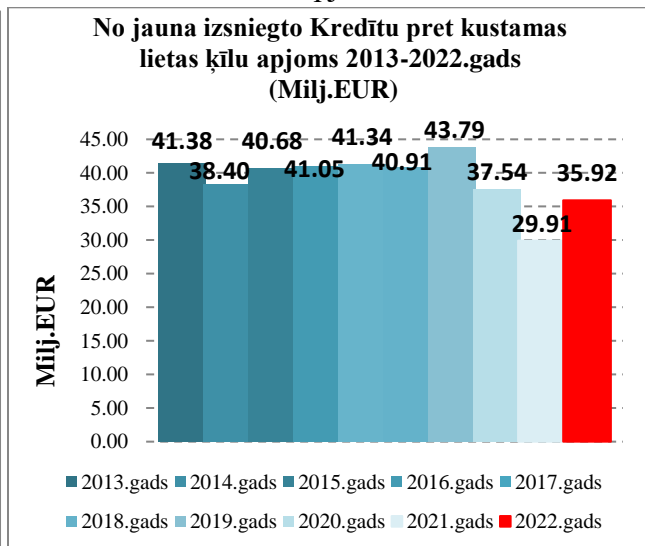
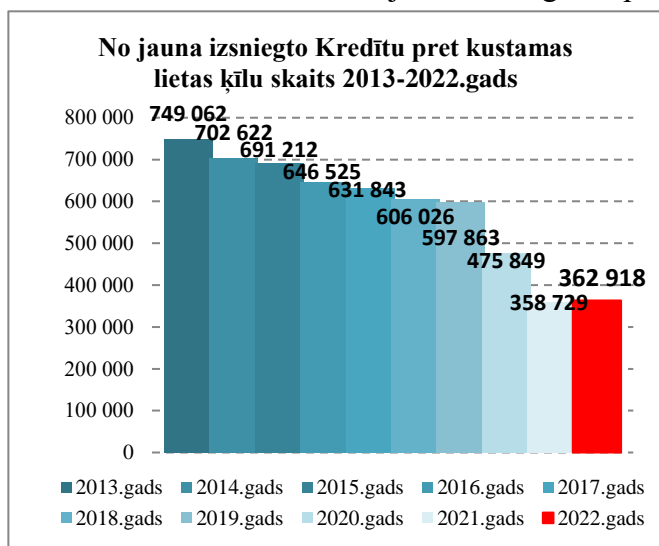
Patēriņa kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem	2020.gads		2021.gads		2021.gads salīdzinājumā ar 2020.gadu		2022.gads		2022.gads salīdzinājumā ar 2021.gadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %
Bez maksas izsniegtie patēriņa kredīti	13 119 204	37 888	11 836 488	29 090	-9.78%	-23.22%	13 802 040	29 715	16.61%	2.15%
Patēriņa kredīti ar atmaksu 1 maksājumā	361 682	5 165	205 291	2 873	-43.24%	-44.38%	251 606	3 389	22.56%	17.96%
Patēriņa kredīti ar aizdevuma atmaksas grafiku	97 430 306	167 297	98 222 038	140 952	0.81%	-15.75%	109 577 597	127 184	11.56%	-9.77%
Kopā	110 911 192	210 350	110 263 817	172 915	-0.58%	-17.80%	123 631 243	160 288	12.12%	-7.30%

2.6. att. No jauna izsniegto līzings un citu ar transportlīdzekļi / objektu nodrošināto kredītu skaits un apjoms.

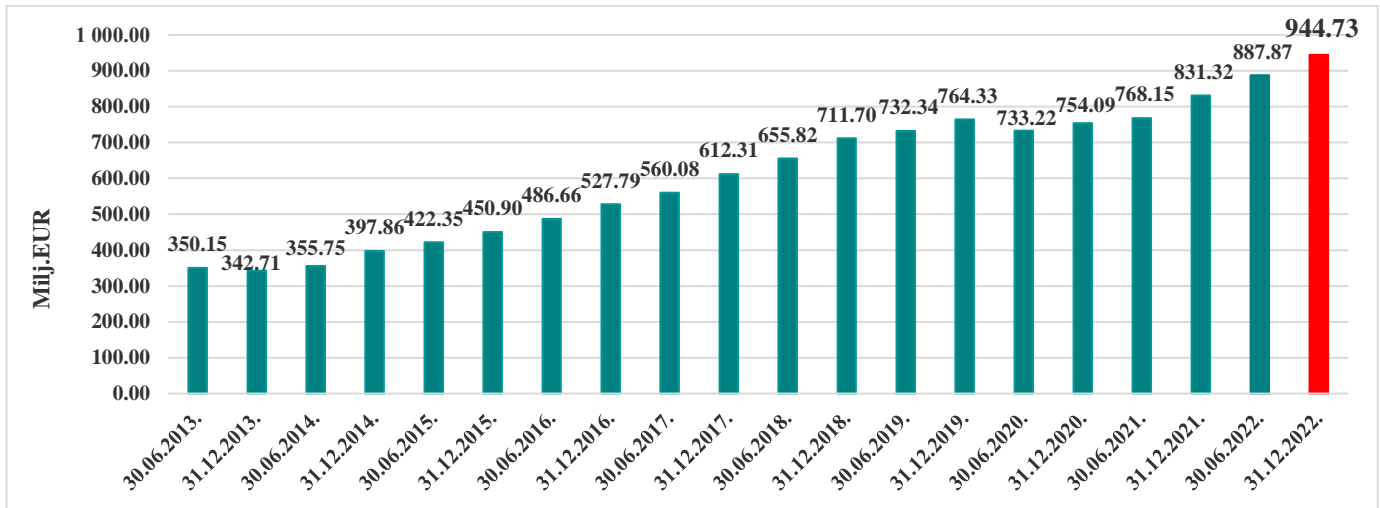

2.7.att. No jauna izsniegto Hipotekāro kredītu skaits un apjoms.

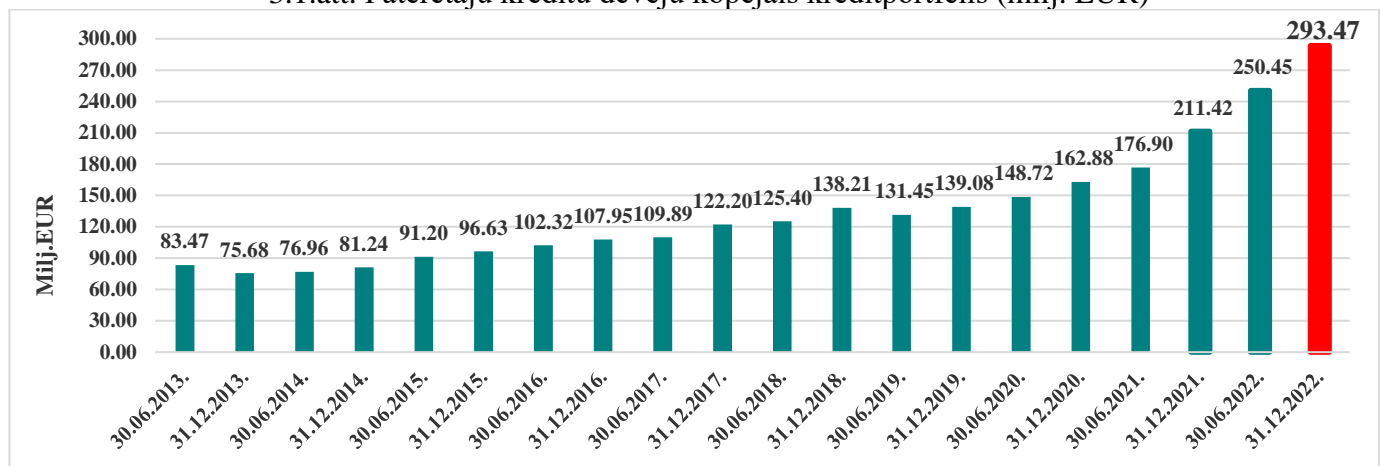

2.8.att. No jauna izsniegto Kredītu pret kustamas lietas ķīlu skaits un apjoms.

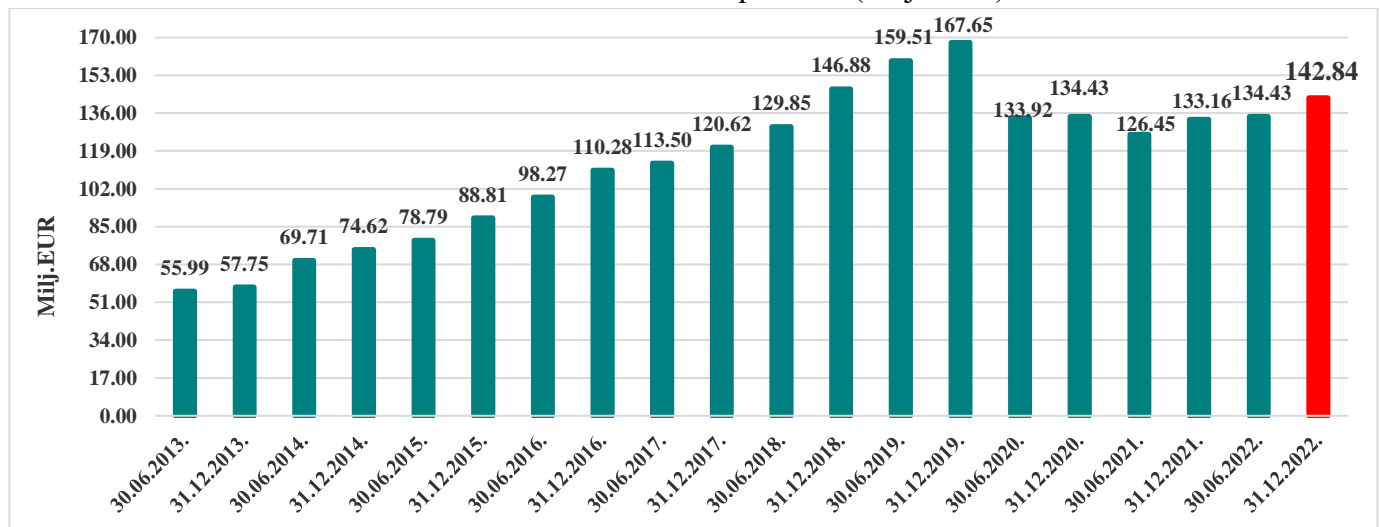
3. Kredītportfelis

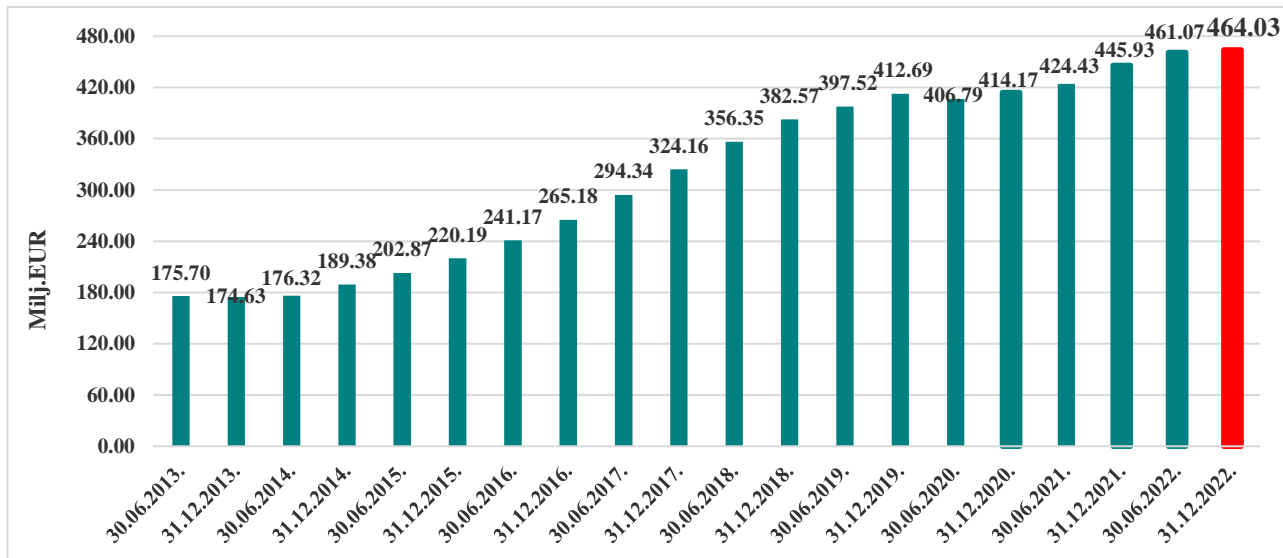
3.1.att. Patērētāju kredītu devēju kopējais kredītportfelis (milj. EUR)

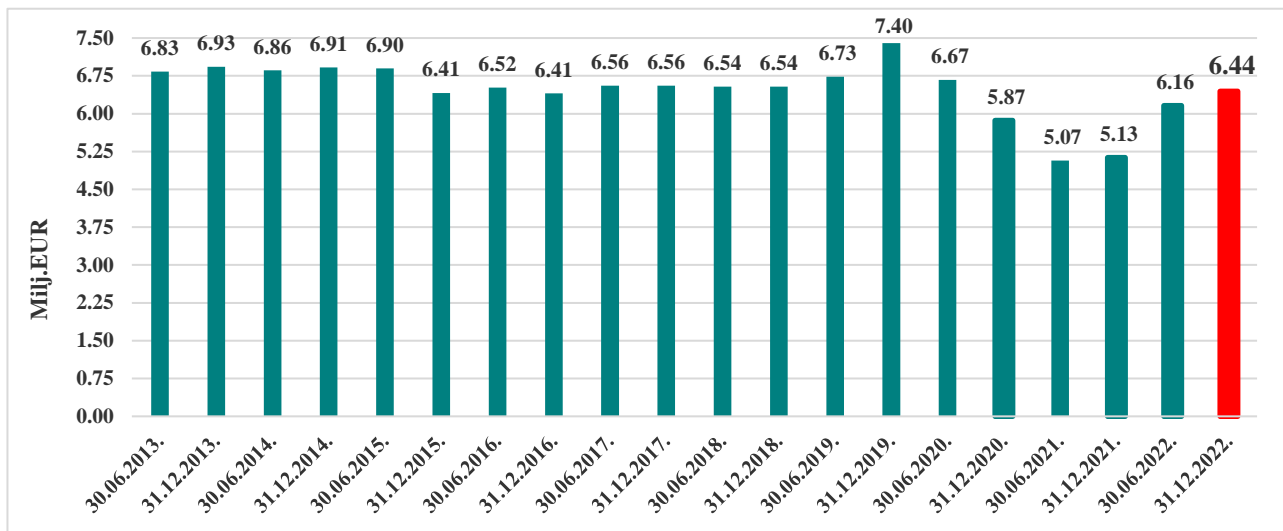
3.2.att. Distances kredītu portfelis (milj. EUR)

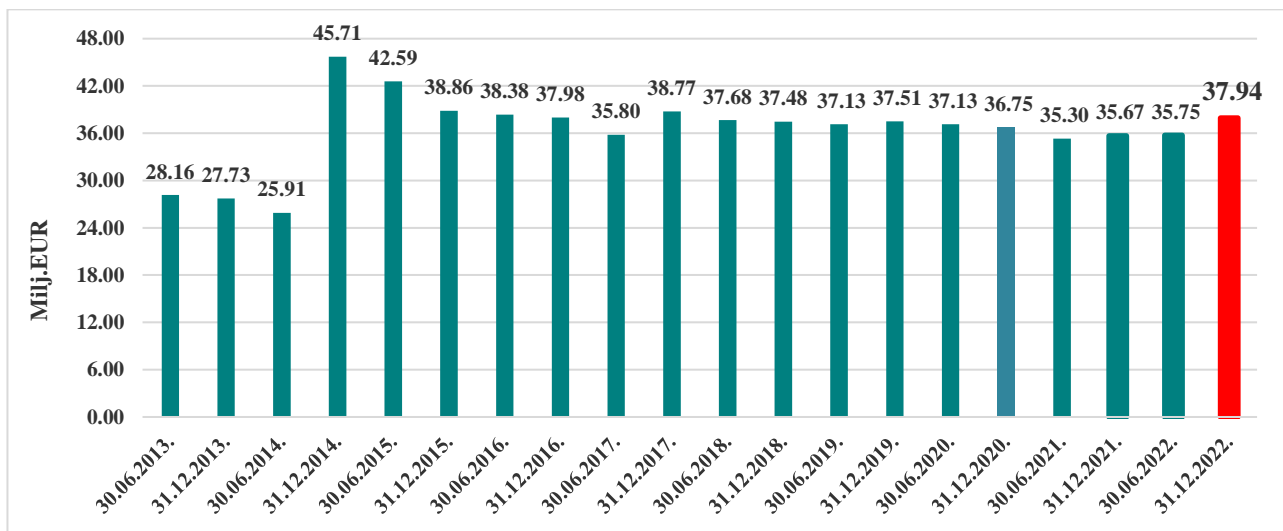
3.3.att. Patēriņa kredītu portfelis (milj. EUR)

3.4.att. Līzings portfelis (milj. EUR)

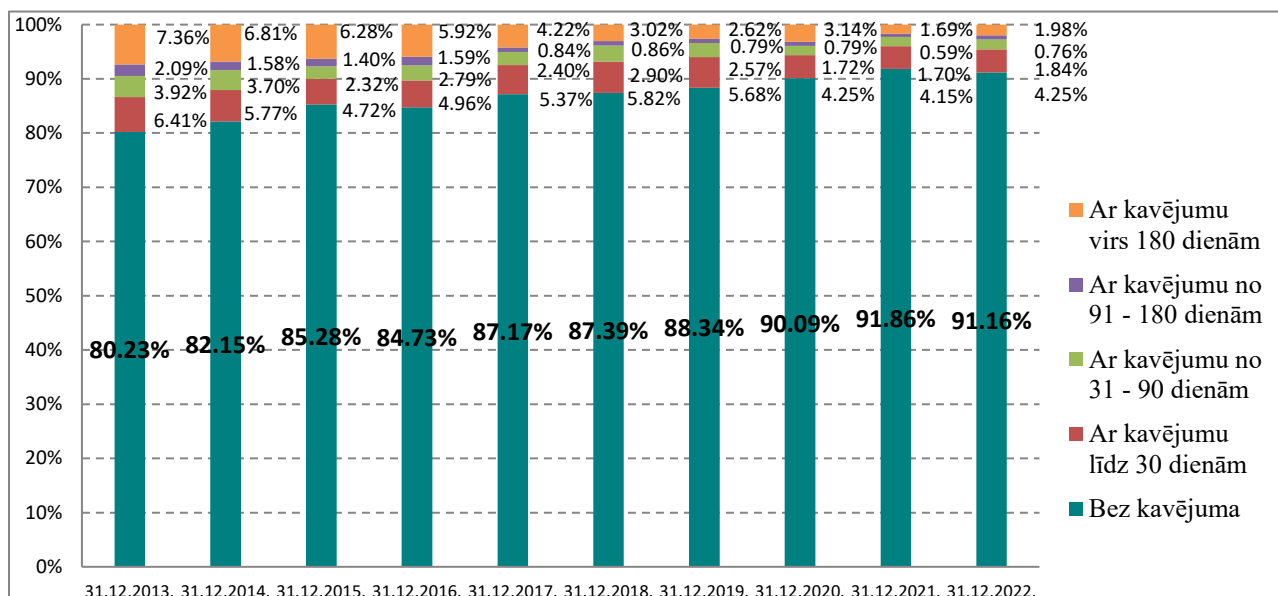

3.5.att. Kredītu pret kustamas lietas ķīlu portfelis (milj. EUR)

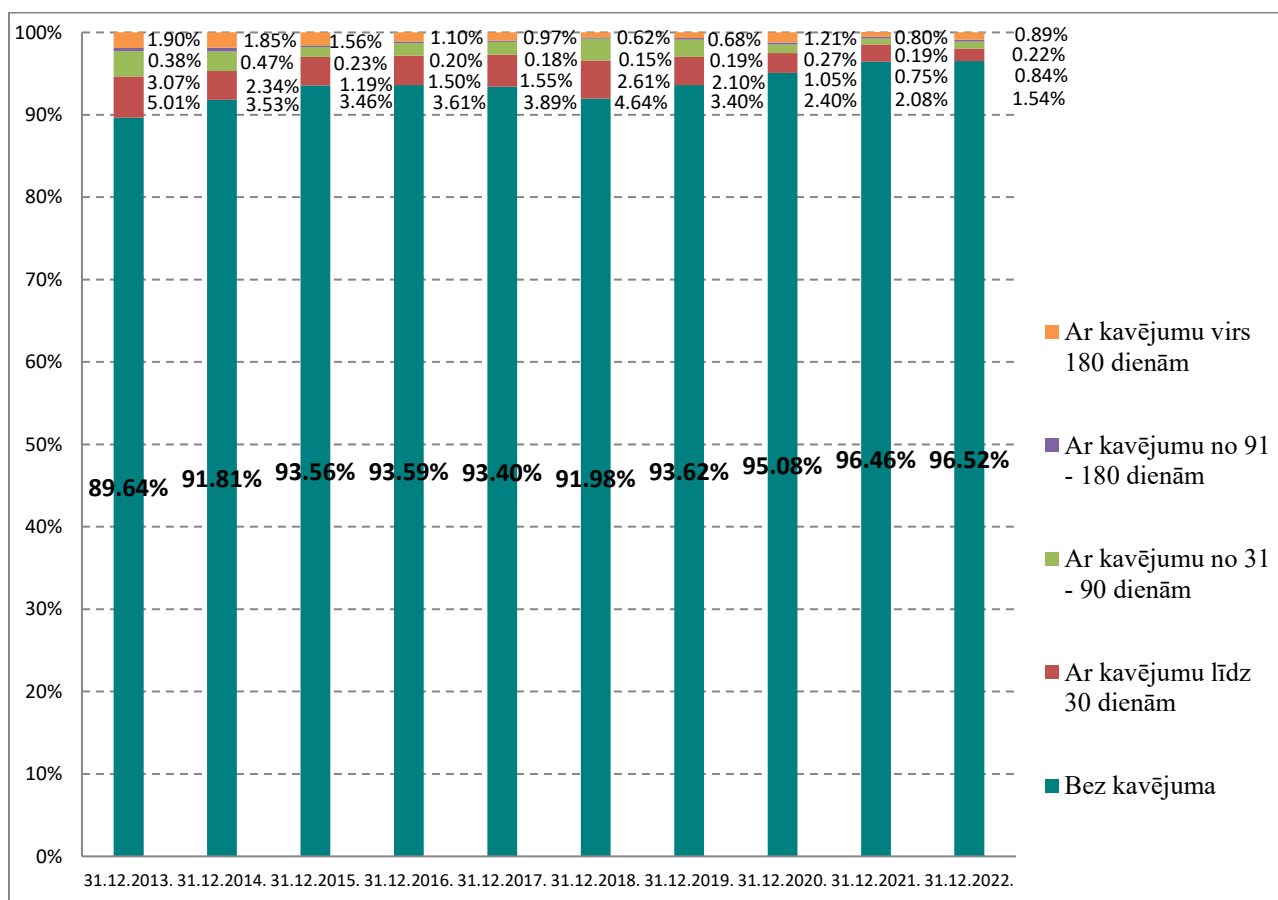

3.6.att. Hipotekāro kredītu portfelis (milj. EUR)

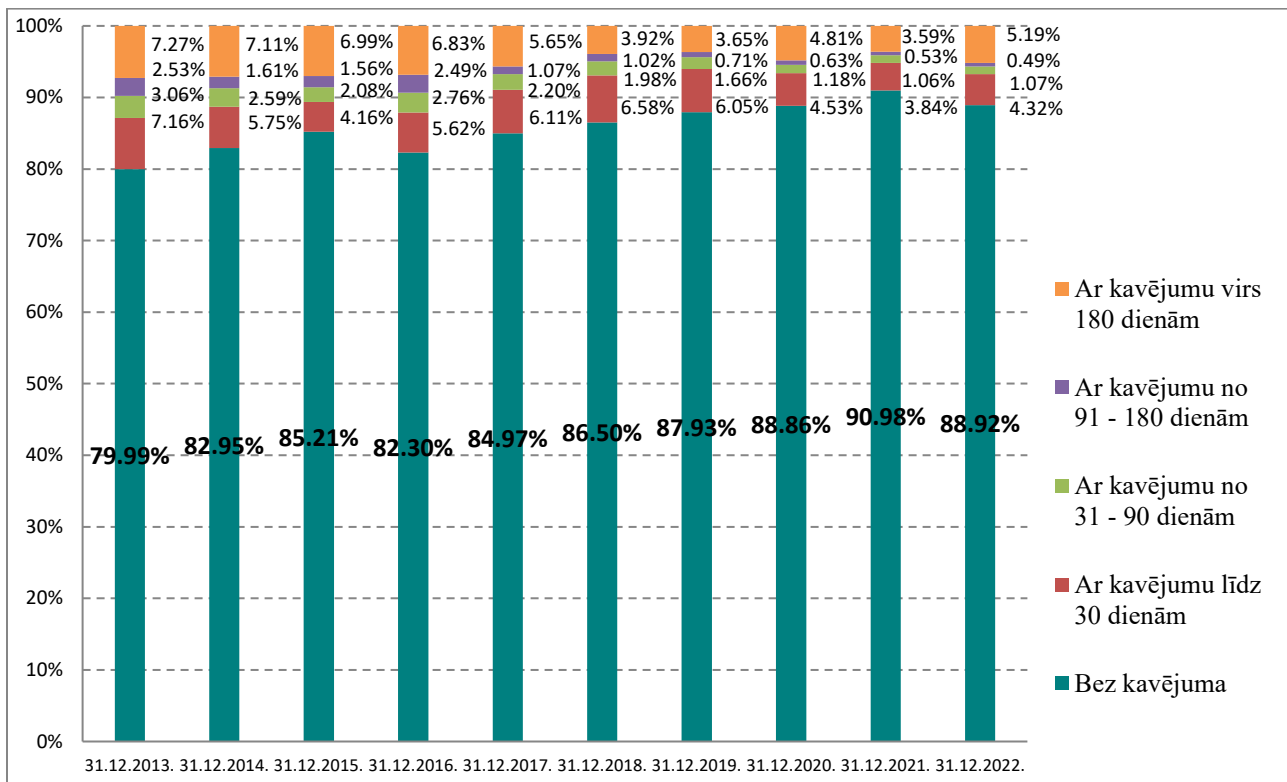
4. Kredītu kvalitāte

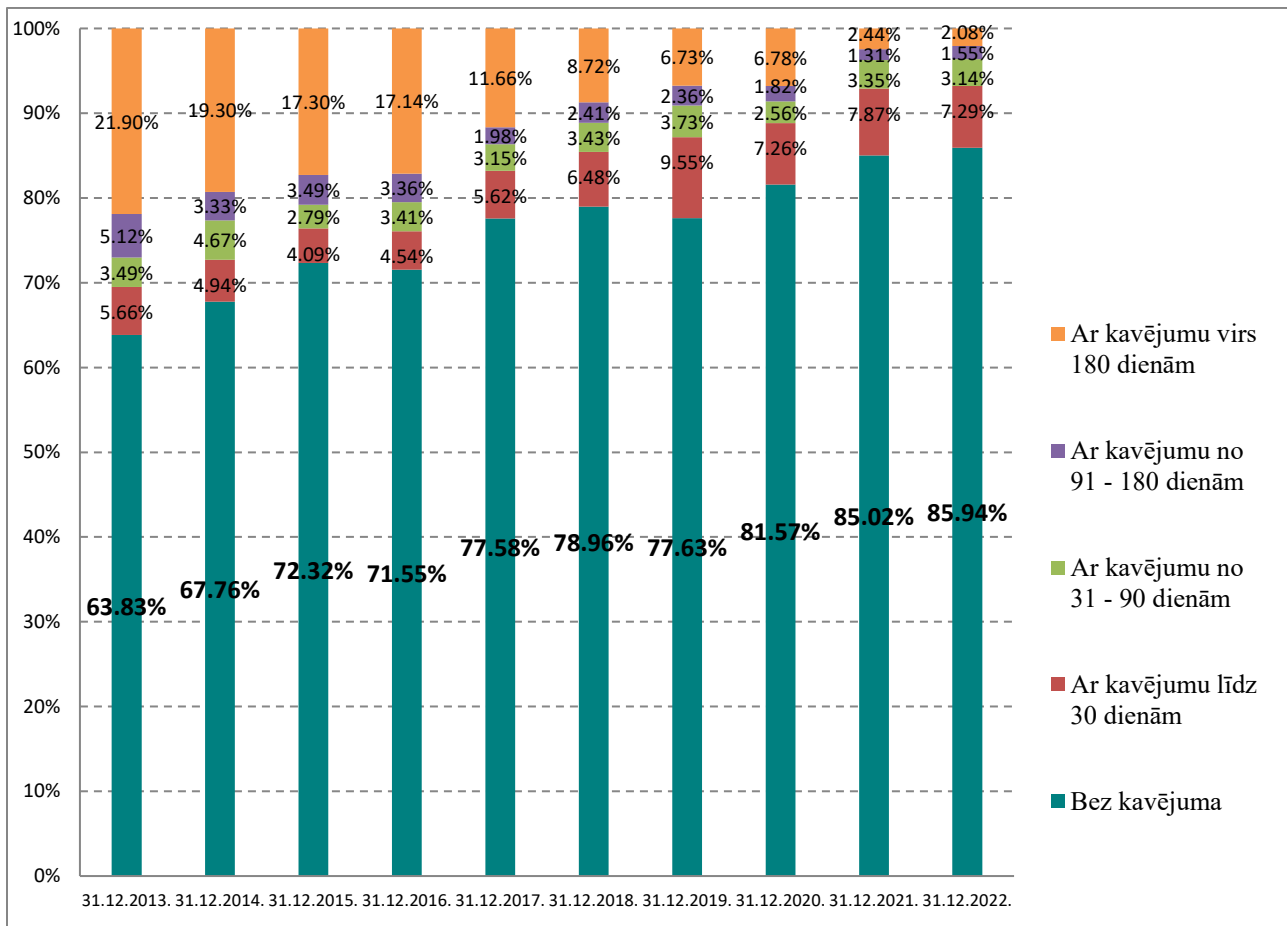
4.1. att. Nekavēto / kavēto kredītu (pēc apjoma) īpatsvars licencēto patērētāju kreditētāju sektorā.

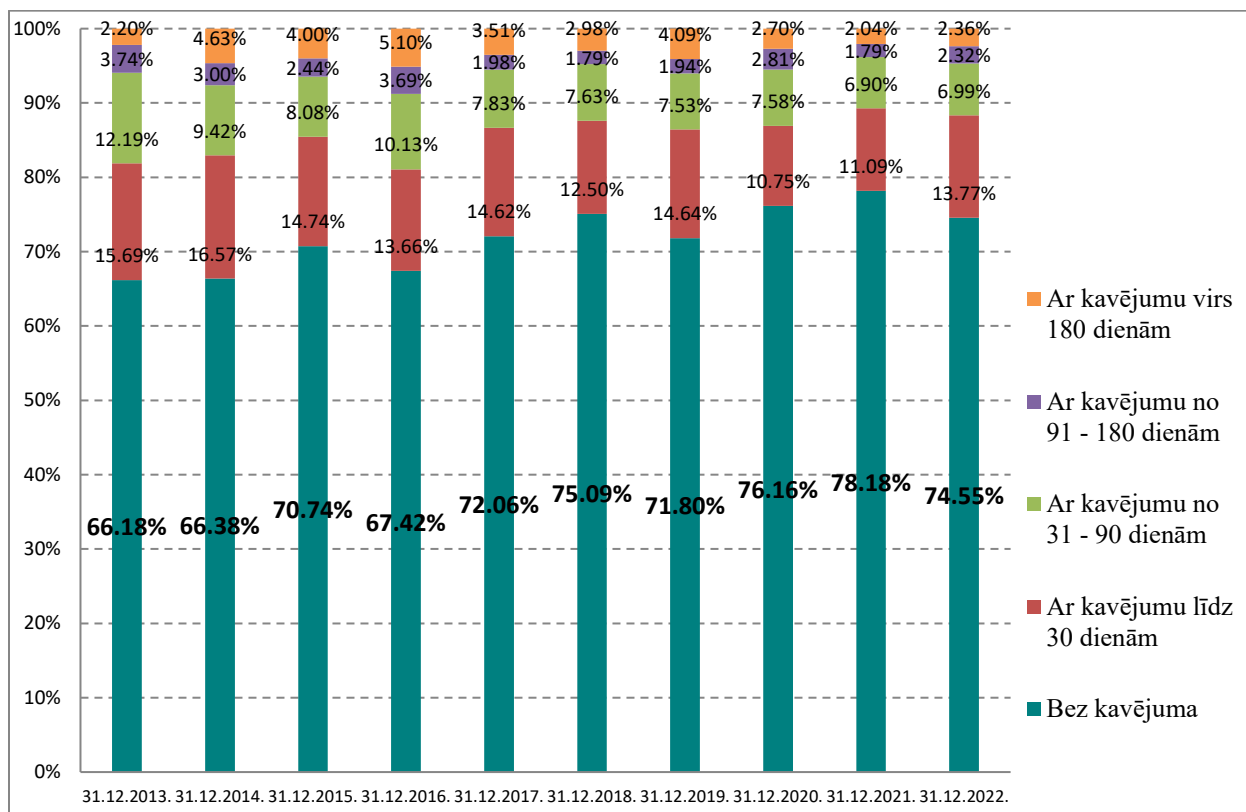
4.2. att. Līzings un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredītu portfeļa kvalitāte

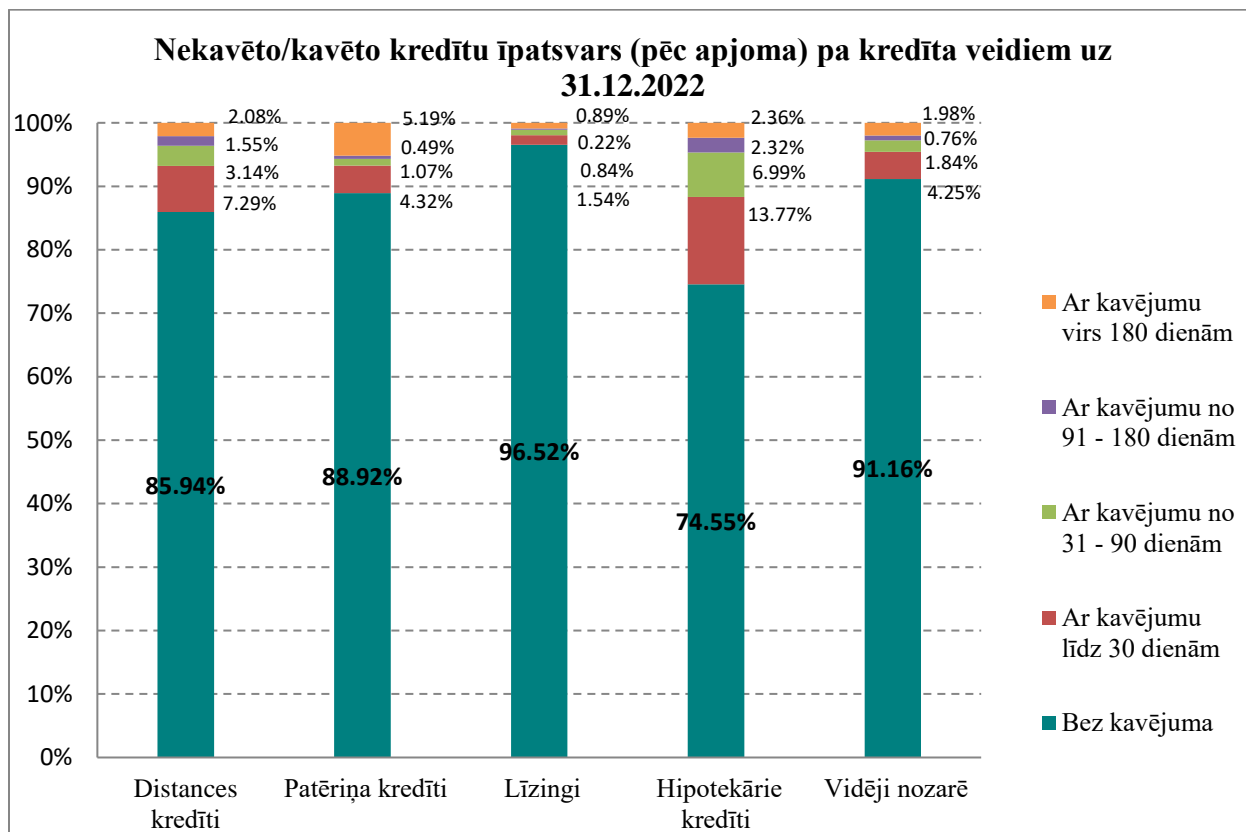
4.3. att. Patēriņa kredītu portfeļa kvalitāte

4.4. att. Distances kredītu portfeļa kvalitāte

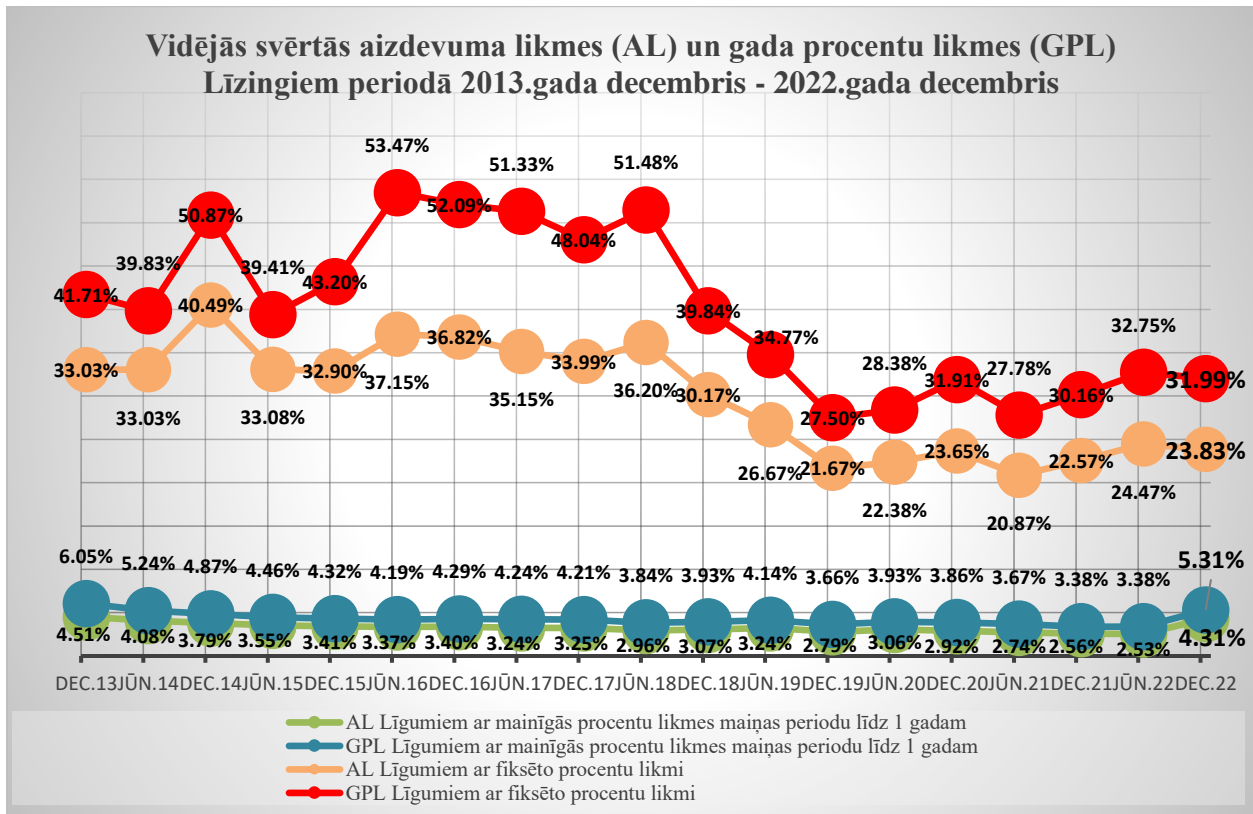
4.5.att. Hipotekāro kredītu portfeļa kvalitāte

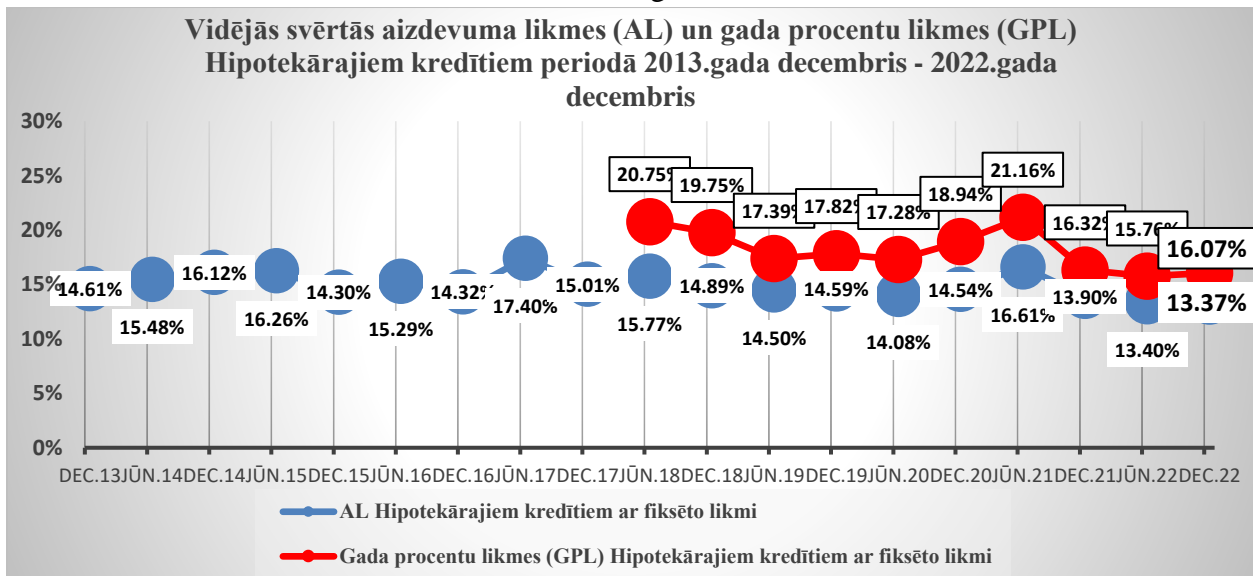
4.6.att. Kredīta portfeļa kvalitāte (pēc apjoma) pa kredīta veidiem uz 31.12.2022.

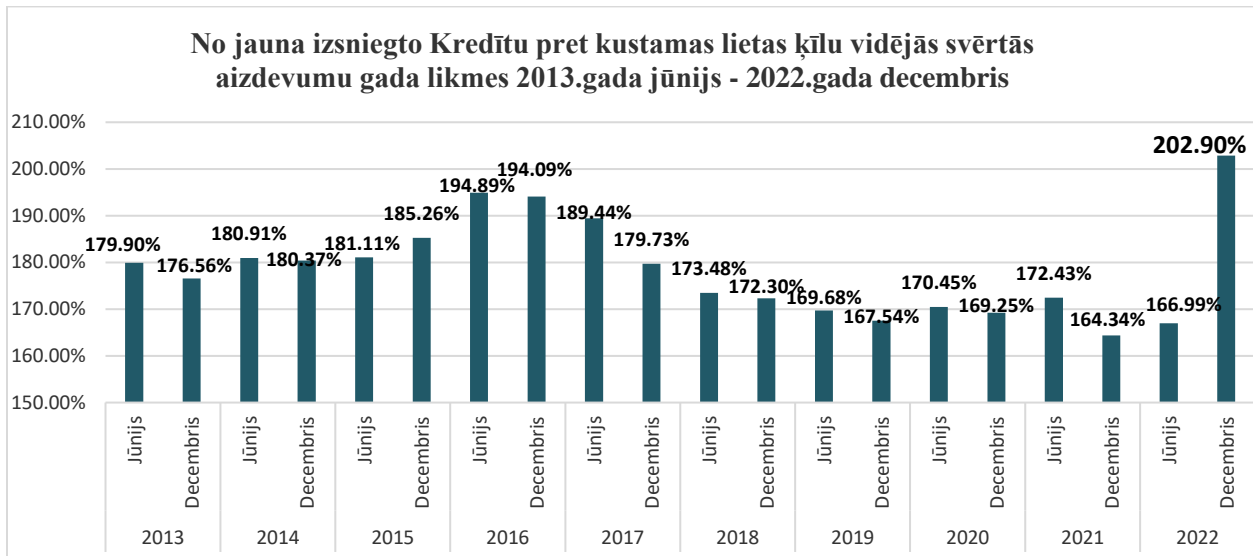
5. Procentu likmes

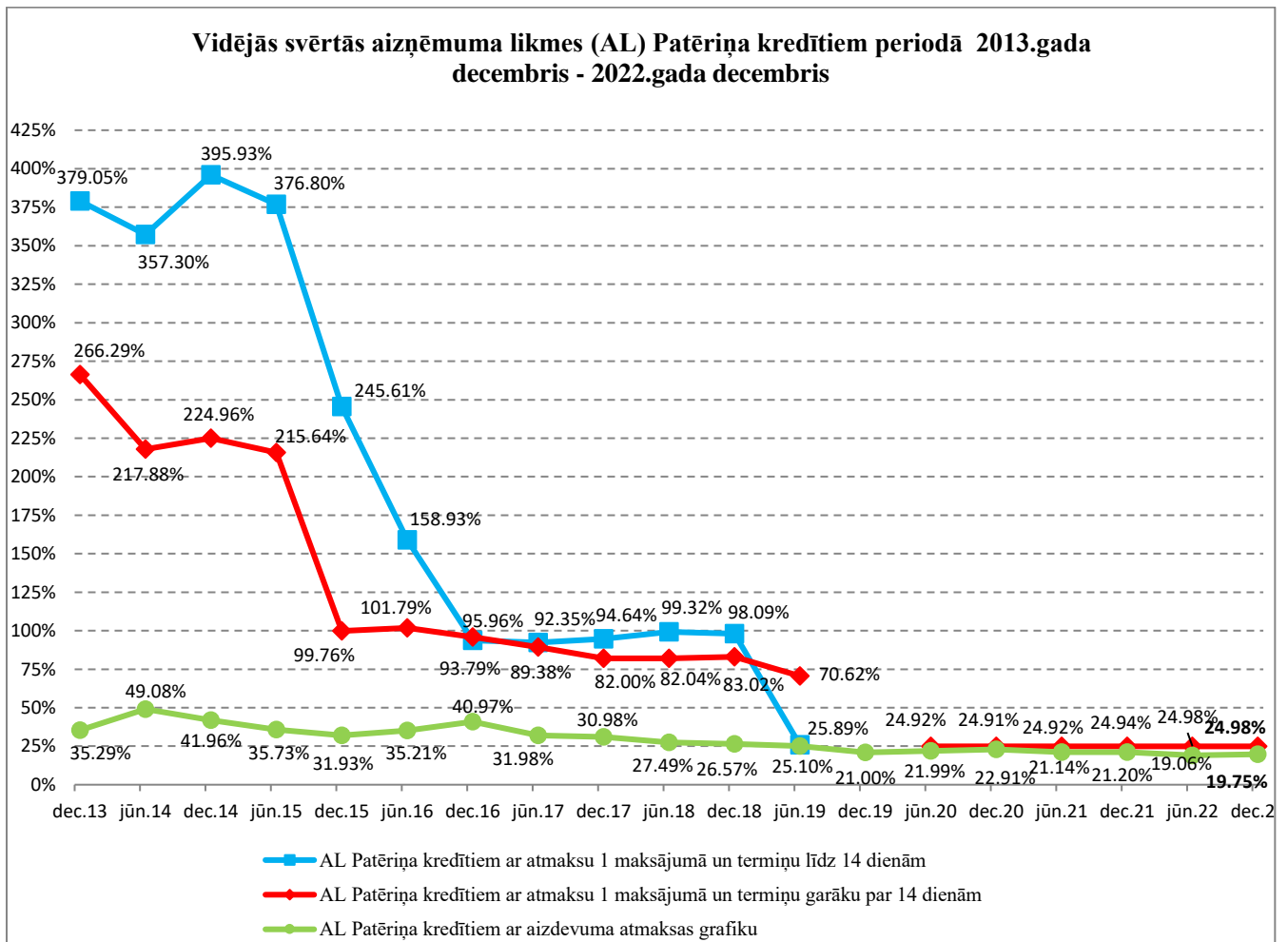
5.1. att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes un GPL no jauna izsniegtajiem Līzings un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošinātajiem kredītiem laika periodā no 2013.gada decembra līdz 2022.gada decembrim.

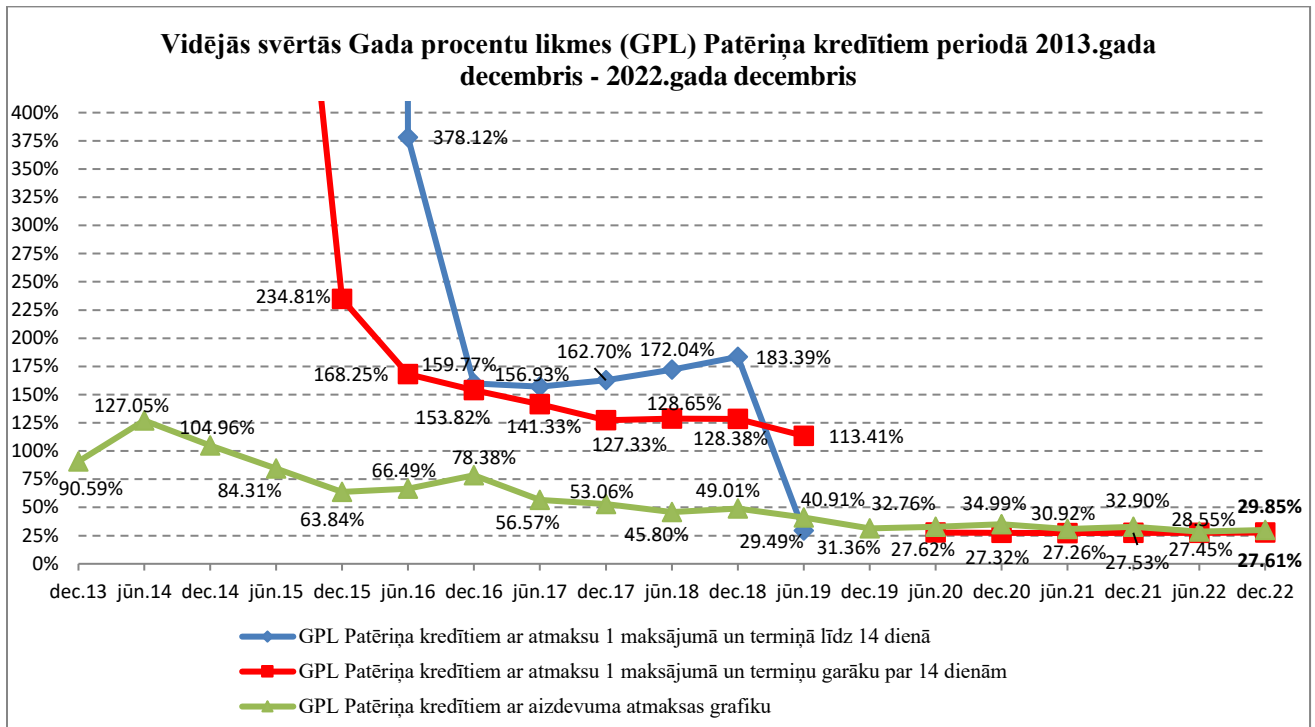
5.2. att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Hipotekārajiem kredītiem ar fiksēto likmi laika periodā no 2013.gada decembra līdz 2022.gada decembrim.

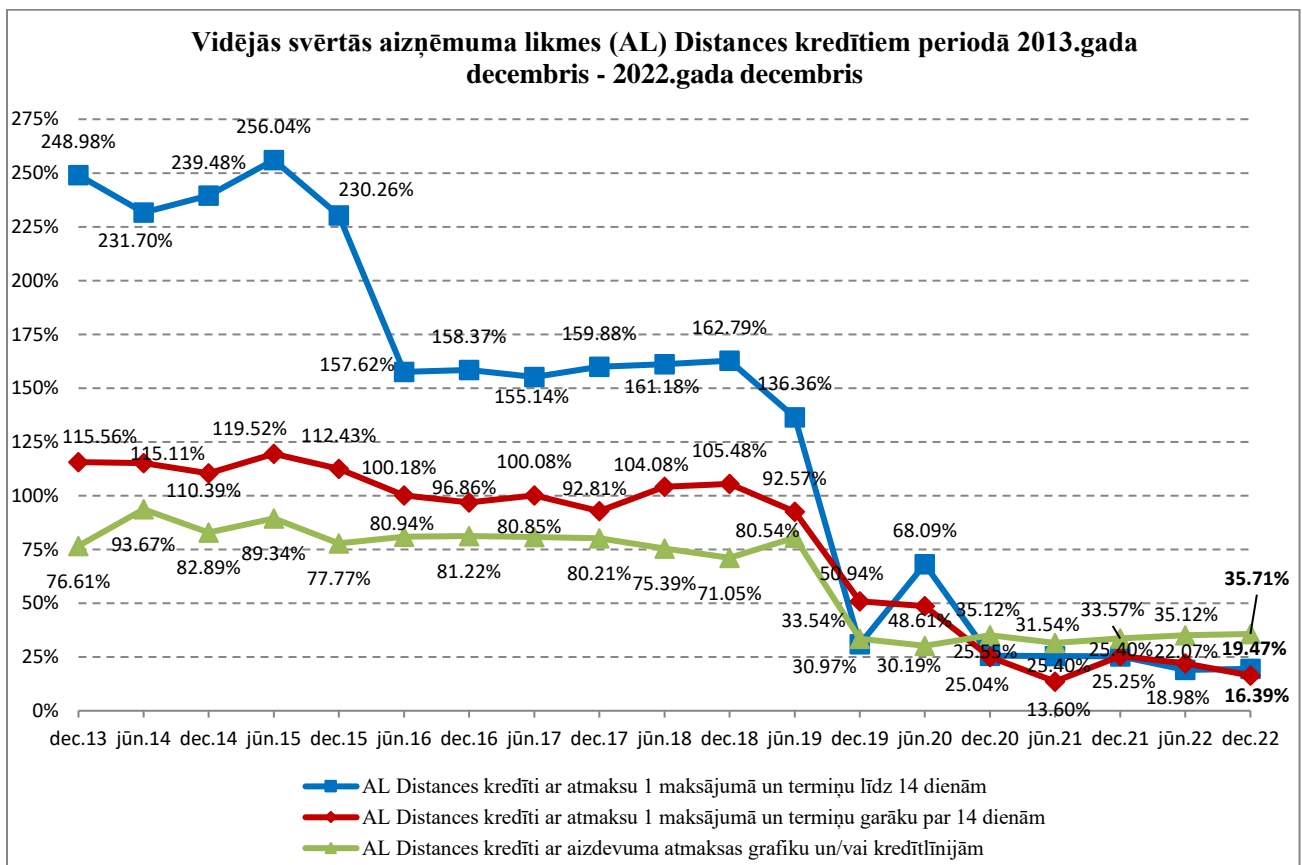
5.3 att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Kredītiem pret kustamas mantas ķīlu laika periodā no 2013.gada jūnija līdz 2022.gada decembrim.

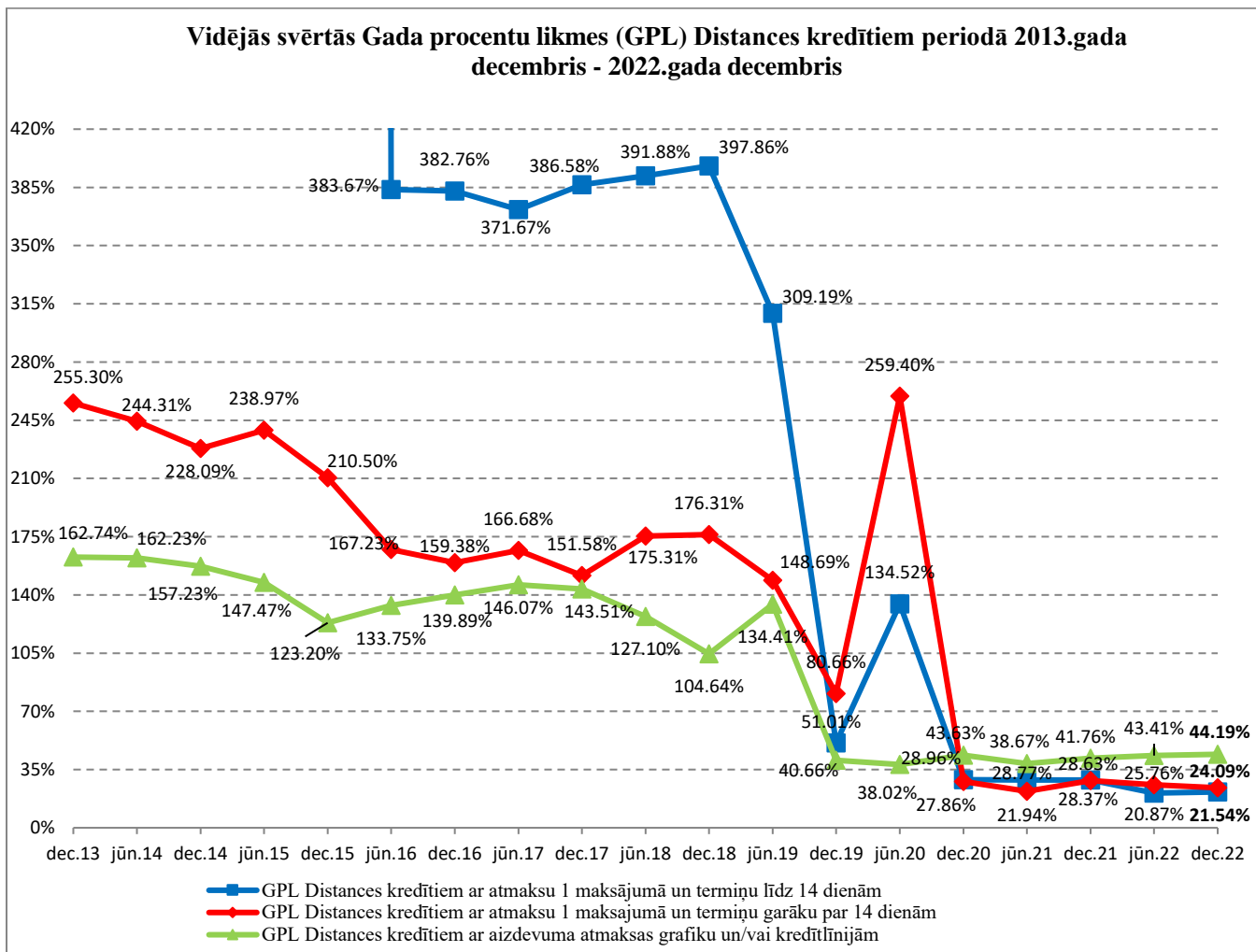
5.4.att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem laika periodā no 2013.gada decembra līdz 2022.gada decembrim.

5.5. Vidēji svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem no 2013.gada decembra – 2022.gada decembrim.

5.6.att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Distances kredītiem no 2013.gada decembra – 2022.gada decembrim.

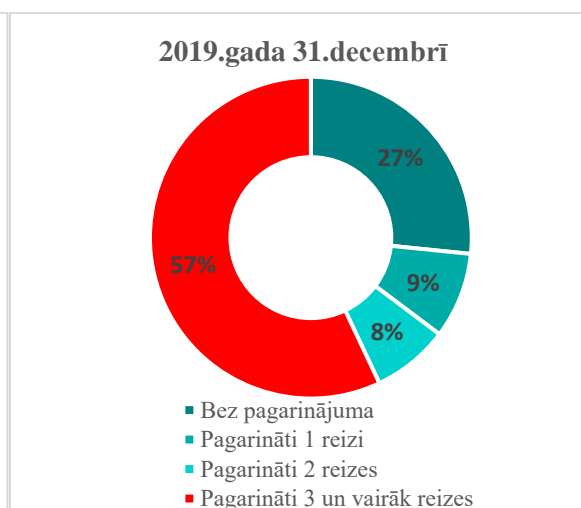
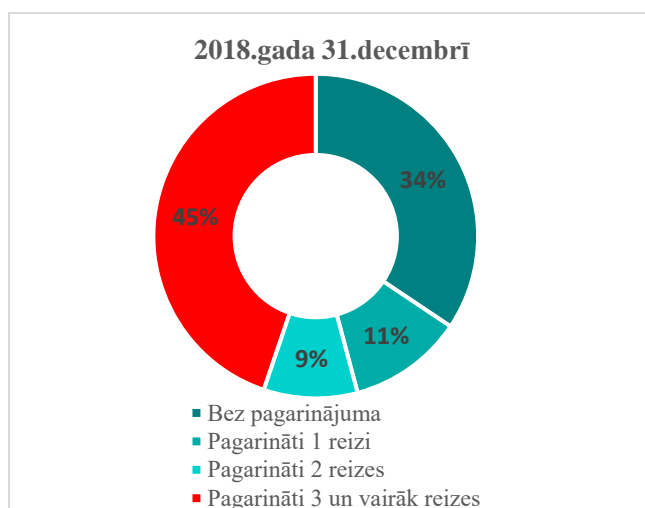
5.7.att. Vidējās svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Distances kredītiem no 2013.gada decembra līdz 2022.gada decembrim.

6. Distances kredītu pagarināšana

6.1.Tabula

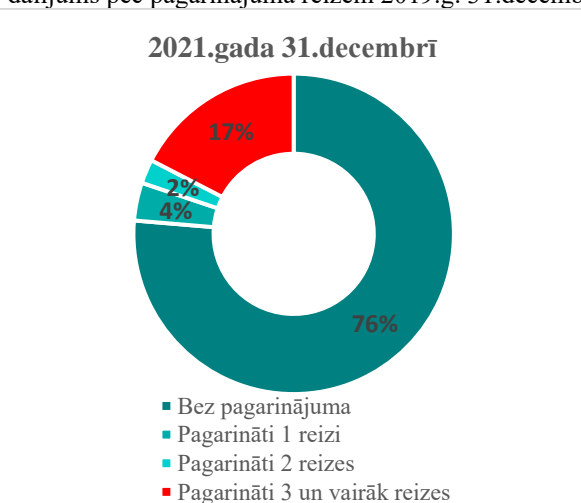
Īstermiņa Distances kredītu, kuri var tikt pagarināti, struktūra pēc pagarinājumu skaita

	31.12.2018		31.12.2019		31.12.2020		31.12.2021		31.12.2022	
Īstermiņa Distances kredīti, kuri var tikt pagarināti kopā	163 784	100.00%	39 554	100.00%	34 104	100.00%	21 933	100.00%	1 730	100.00%
Bez pagarinājuma	56 336	34.40%	10 527	26.61%	10 780	31.61%	16 742	76.33%	1 407	81.33%
Pagarināti 1 reizi	18 749	11.45%	3 417	8.64%	3 182	9.33%	840	3.83%	91	5.26%
Pagarināti 2 reizes	15 327	9.36%	3 063	7.74%	2 152	6.31%	533	2.43%	52	3.01%
Pagarināti 3 un vairāk reizes	73 372	44.80%	22 547	57.00%	17 990	52.75%	3 818	17.41%	180	10.40%

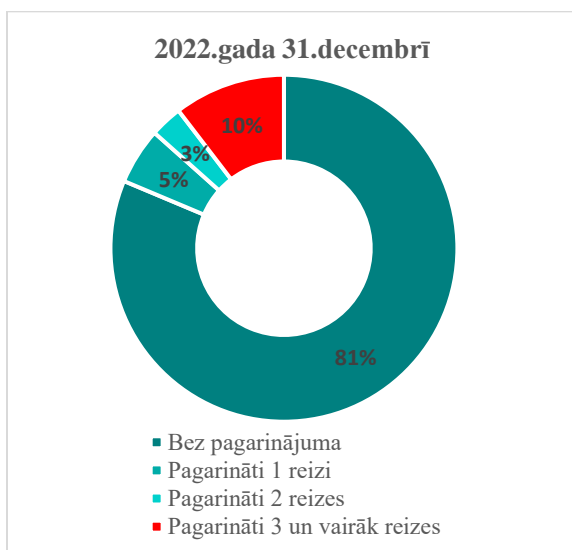
6.1. att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2018.g. 31.decembrī

6.2.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2019.g. 31.decembrī

6.3.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2020.g. 31.decembrī

6.4.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2021.g.31.decembrī

6.5.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2022.g. 31.decembrī

7. Juridisko personu un privātpersonu uzņēmējdarbības vajadzībām kreditēšana

7.1.Tabula

Juridiskajām personām un privātpersonām uzņēmējdarbības vajadzībām no jauna izsniegtie kredīti 2022.gadā

Kredīta veids	2022.gads kopā	
	summa, EUR	kredītu skaits
Kredīti pret nodrošinājumu (hipotēka, komercķīla)	33 355 555	640
Līzings un citi ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināti kredīti	503 231 054	12 678
Faktorings	602 589 553	29 733
Vekselis	0.00	0
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	5 399 578	49
Kredīti bez nodrošinājuma	13 032 716	282
NEBANKU SEKTORS KOPĀ	1 157 608 456	43 382

7.2.Tabula

Juridiskajām personām un privātpersonām uzņēmējdarbības vajadzībām izsniegto kredītu portfelis pēc apjoma (EUR) 2022.gada 31.decembrī

	Kredīti pret nodrošinājumu (hipotēka, komerčķīla)	Līzings un citi ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināti kredīti	Faktorings	Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	Kredīti bez nodrošinājuma	Kopā uz 31.12.2021
Kredītportfeļa atlikumi	60 333 708	1 042 619 999	163 926 802	8 497 243	10 869 426	1 286 247 178

8. Nozares attīstības galvenās tendences 2022.gadā

1. 2022.gada gadā saglabājās iepriekšējos divus gadus vērojamā tendence, kad licencēto patērētāju (nebanku) kredītētāju skaits samazinās. Ja uz 2020.gada 31.decembri valstī spēkā bija 56 speciālās atļaujas (licencēs) patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniegšanai, tad dienu pēc esošā pārskata perioda beigām (no 2023.gada 1.janvāra) spēkā bija palikušas vairs tikai 37 speciālās atļaujas (licences). Tas nozīmē, ka pēdējo divu gadu laikā tirgu pametuši trešā daļa (33,93%) no tirgus dalībniekiem. Īpaši ir jānorāda uz kredītu pret kustamas lietas ķīlu (lombarda) sniedzēju skaita būtisku samazinājumu, no 13 kapitālsabiedrībām uz 2020.gada 31.decembri 2022.gadā bija paliekojot vien 4 kapitālsabiedrībām, kas ir samazinājums par 69,23%.

2. Lai arī 2022.gads jaunu aizdevumu izsniegšanā iesākās jau iepriekš pieredzētos 43 milj. EUR – 45 milj. EUR apjomos, turpmākajos gada mēnešos (martā – aprīlī) jaunu aizdevumu izsniegšana pietuvinājās iepriekšējo gadu maksimumiem 52 milj. EUR – 53 milj. EUR, savukārt sākot ar 2022.gada maiju līdz pat gada beigām nereti tika sasniegti jauni izsniegšanas ikmēnešu rekordi, lielāko apjomu izsniedzot 2022.gada augustā – 64,29 milj. EUR vienā mēnesī (2.1.att.).

3. Kopumā licencētie patērētāju (nebanku) tirgus dalībnieki 2022.gadā ar patērētājiem noslēdza 943,69 tūkst. jaunus darījumus, no jauna izsniedzot kredītus 664,56 milj. EUR apmērā, kas skaitā par 22,54 tūkst. darījumu jeb 2,45% vairāk nekā 2021.gadā un summā par 84,37 milj. EUR jeb 14,54% vairāk nekā 2021.gadā (2.2.att., 2.1.tab.). 664,56 milj. EUR ir lielākais no jauna izsniegto kredītu apjoms viena gada laikā patērētāju (nebanku) kredītēšanas sektorā kopš pārskatu sagatavošanas uzsākšanas brīža 2013.gadā.

4. Jauno darījumu skaita un izsniegto summu apjoma izmaiņas pa kredīta veidiem 2022.gadā salīdzinājumā ar 2021.gadu nav vienmērīgas.

No 2.1.tab. redzams, ka jauno darījumu skaits ar mīnus zīmi turpinājies Patēriņa kredītiem (-) 7,30% un Līzīngiem (-) 8,96%, ar nelielu pieaugumu bijis Kredītiem pret kustamas lietas ķīlu (+) 1,17% un Hipotekārajiem kredītiem (+) 2,09%, savukārt Distances kredītiem jaunu darījumu skaita izmaiņas 2022.gadā pret 2021.gadu bijušas dinamiski pozitīvas (+) 8,54%.

Vienlaikus jānorāda, ka jauno izsniegto summu apjoma pieaugums 2022.gadā salīdzinājumā ar 2021.gadu vērojams ir pilnīgi visos kredītēšanas veidos (2.1.tab).

5. Vislielākās izmaiņas kredītu apjoma pieaugumā 2022.gadā salīdzinājumā ar 2021.gadu ir Distances kredītiem ((+) 22,60% kredītu summā) un Kredītiem pret kustamas lietas ķīlu ((+) 20,07% kredītu summā), tikai nedaudz procentos apjoma pieaugumā atpaliek Hipotekārie kredīti ((+) 17,99% kredītu summā), kam seko Patēriņa kredīti ((+) 12,12% kredītu summā), un visbeidzot Līzīngi ((+) 4,81% (2.1.tab.). Distances kredītiem un Līzīngiem 2022.gadā sasniegti jauno kredītu izsniegšanas apjomu rekordi gadā kopš pārskatu sagatavošanas uzsākšanas brīža: attiecīgi 294,41 milj. EUR (2.4.att.) un 200,62 milj. EUR (2.6.att.). Vienlaikus jānorāda, ka Līzīngiem 2022.gada 2.pusgadā, sākot no septembra pirmsšķietami aizņēmuma (procentu) likmju pieauguma rezultātā jaunu darījumu skaita un izsniegšanas apjoma pieaugums ir sācis bremsēt.

6. 2022.gadā, pieaugot jaunu aizdevumu izsniegšanas apjomam, turpināja palielināties patērētāju (nebanku) kredītdevēju kopējais administrējamais kredītportfelis (3.1.att.). Kopējais kredītportfeļa apjoms uz 2022.gada 31.decembri bija 944,73 milj. EUR, kas ir par 56,86 milj. EUR jeb 6,40% vairāk nekā uz 2022.gada 30.jūniju, par 113,41 milj. EUR jeb 13,64% vairāk nekā uz pirms gada un ir jauns visu laiku labākais rādītājs. Portfeļa atlikuma pieaugumu nodrošina pilnīgi visu kredītēšanas veidu portfeļu pozitīvā dinamika (3.2.att. līdz 3.6.att.), bet jo īpaši ir jāizdala

Distances kredīti, kuriem portfeļu apjoms pusgada laikā palielinājies par 43,02 milj. EUR jeb 17,18% un gada laikā par 82,05 milj. EUR jeb 38,81%.

7. Ņemot vērā patērētāju (nebanku) kredītu devēju iepriekš minētās aktivitātes jaunu darījumu slēgšanā, patērētāju nebanku kredītu devēju portfeli esošais kredītu kopējais skaits (izņemot Kredītus pret kustamas lietas ķīlu, kuriem portfeļa atlikuma atskaite tiek iesniegta tikai apjomā) uz 2022.gada 31. decembri bija 432 441 un salīdzinājumā ar 2021.gada 31.decembri (jeb gada laikā) tas palielinājies par 21 618 jeb 5,62%.

8. Kopējā kredītportfeļa kvalitāte (pēc apjoma) turpina saglabāties stabila (4.1.att.). Uz pārskata perioda beigām - 2022.gada 31.decembri kredītu bez kavējuma īpatsvars kopējā portfelī bija 91,16%, kas tikai par 0,70 procentpunktiem sliktāks rādītājs nekā uz 2021.gada 31.decembri un par 1,07 procentpunktiem labāks rādītājs nekā uz 2020.gada 31.decembri. Portfeļu kvalitātes rādītāji uz 2022.gada 31.decembri salīdzinājumā ar 2021.gada 31.decembri ir uzlabojusies Distances kredītiem ((+) 0,92 procentpunkti) un Līzīgiem ((+) 0,06 procentpunkti), savukārt pasliktinājusies Patēriņa kredītiem ((-) 2,06% procentpunkti) un Hipotekārajiem kredītiem ((-) 3,63 procentpunkti). Kopumā par 0,29 procentpunktiem pieaudzis to kredītu apjoms, kurus kavē vairāk nekā 180 dienas.

Vienlaikus jānorāda, ka, piemēram, Distances kredītos un Patēriņa kredītos portfeļa kvalitātes rādītājus lielie kredītu devēji 2022.gadā turpināja nodrošināt, cedējot un/vai pārdodot kredītus, kā arī norakstot no bilances kā zaudētus kredītus, kas sastādīja no 7% līdz pat 14% no kopējā viņu Distances kredītu portfeļa apjoma. Līdz ar to – šajos divos kredīta veidos – Distances kredītos un Patēriņa kredītos nav pārliecības, ka portfeļa kvalitātes uzlabojumi saistīti ar kredīta devēju apzinīgumu maksāspējas izvērtēšanā un/vai to klientu apzinīgumu saistību izpildē, jo cedēto (pārdoto) un no bilances norakstīto kredītu apjoms redzams miljonos EUR. Skatot kredītportfeļa kvalitātes datus un salīdzinot ar kredītiestādēm, jāņem vērā, ka PTAC nozares monitoringa dēļ apkopo datus arī par īstermiņa kavējumiem, kas lielā daļā kredītiestāžu sniegtajās atskaitēs netiek norādīti.

9. Attiecībā uz aizņēmumu (procentu) likmju izmaiņām, jānorāda, ka tās 2022.gada gadā 2 līdz 3 procentpunktu robežās ir pieaugušas Līzinga līgumiem (5.1.att.) un Distances kredītiem ar aizdevuma atmaksas grafiku (kredītlīnijām) (5.6.att.). Ņemot vērā apstākli, ka lielākā daļa līzinga darījumu tiek slēgti ar mainīgās procentu likmes maiņas periodu līdz gadam, tad šo likmju kāpuma iemesls ir būtiskās Euribor izmaiņas, savukārt Distances kredītu likmju kāpuma iemesls varētu būt pieaugošais pieprasījums pēc tiem un kredīta devēju naudas resursa cenas izmaiņas dēļ tā paša Euribor sadārdzinājuma. Ļoti būtiski (tuvu pie 40 procentpunktiem) 2022.gada 2.pusgadā procentu likmes ir pieaugušas Kredītiem pret kustamas lietas ķīlu (5.3.att.). Šo kredītu likmju izmaiņu pieaugumu var skaidrot ar jau iepriekš pieminēto konkurences trūkumu starp kredītu pret kustamas lietas ķīlu sniedzējiem, samazinoties pakalpojumu ņēmēju skaitam un izsniegtajam kredītu apjomam pieaugot.

10. Līdzīgi kā uz 2022.gada 30.jūniju arī uz gada beigām patērētāju (nebanku) kredīta devēju portfeli saglabājas īstermiņa Distances kredītu, kuri var tikt pagarināti. Uz 2022.gada 31.decembri šādu kredītu portfeli bija palikuši vien 1730 kredīti, kas ir 20 reižu mazāk nekā pirms 2 gadiem un gandrīz 100 reižu mazāk nekā bija pirms četriem gadiem, kad tādu uz 2018.gada 31.decembri bija 163 784 (6.1.tab.).